

Din rolle som

ERP- MANAGER

for Business Central
i en tid med AI, apps
og konstant forandring

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Din forberedelse	7
2.	Miljøer	12
3.	Opdatering og test	16
4.	AI og agenter	24
5.	Apps	33
6.	Sikkerhed	37
7.	Roller og rettigheder	43
8.	Licenser og abonnementer	54
9.	Automatiserede processer	57
10.	Data	59
11.	Performanceoptimering	68
12.	Procesoptimering og forandring ..	72
13.	Samarbejde med leverandøren ..	75

Nogle af vores kolleger var for nylig til et arrangement, og en deltager kom hen til dem og sagde:

“Tak fordi I skrev den guide. Jeg har fået min chef til at læse den, og nu forstår han endelig, hvad mit job går ud på.”

Den oplevelse rammer plet. For ERP-managerens rolle er ofte overset. Ledelsen tænker måske, at de abonnerer på en cloud-løsning, og så kører det hele af sig selv. Men det gør det ikke.

Der er rigtig mange opgaver i at holde Business Central kørende, opdateret, sikker og i trit med virksomhedens behov.

Og de opgaver bliver flere for hvert år. Og denne guide bliver længere for hvert år. Og det skyldes, at din rolle som ERP-manager er blevet bredere.

På det seneste er AI-agenter naturligvis blevet et stort emne, men sikkerhed er også et emne, du skal have større og større opmærksomhed på.

Du har ikke en ERP-løsning, som står stille fra det øjeblik, hvor du tager løsningen i brug. Den udvikler sig løbende, og det giver dig nye ansvar og opgaver.

Verden forandrer sig, og din Business Central forandrer sig med den. Vores mål er at hjælpe dig med at holde din løsning effektiv og forandringsparat.

Denne guide handler om alt det, du skal have styr på som ERP-manager, når du har en Business Central i cloud-udgaven. Vi taler om strategi og best practice, og vi introducerer de værktøjer, du skal bruge.

Alt i denne guide handler om Business Central som cloud-løsning. Det er den udgave, Microsoft investerer i, og det er den udgave, der får alle nye funktioner.

Vi møder stadig virksomheder, der tror, at de kører cloud, fordi deres Business Central er tilgængelig via en browser hos en hosting-partner. Men hosting er faktisk ikke cloud. Og denne guide handler om Business Central i cloud-udgaven, hvor du kan bruge apps og AI-agenter og alt det nye.

Nogle ERP-managers har et helt team bag sig. Andre er en enkelt person, der også har andre opgaver ved siden af.

Uanset hvordan din virkelighed ser ud, så er din rolle vigtig. Og du kan roligt være stolt af at udfylde den, for du er den person, der holder sammen på en af virksomhedens mest centrale IT-løsninger.

skrevet af mennesker

ANDERS FAURHOLT
METTE THAVLOV NEUKIRCH

MED INPUT FRA
DANNI EJBERG MESSERSCHMIDT
JULIE SKYUM BABIC
LENE GRAA JENNUM
LENA OVERGAARD
MADS DALGAS KRISTIANSEN
MADS LUND KRISTENSEN
METTE KESSEL
PEDER IRGENS SEIDLER

REDAKTION: BERNT ELKJÆR-PEDERSEN

Til dig, der er chef for en **ERP-MANAGER**

Dette er en guide til den person, der i praksis har ansvaret for Business Central i din virksomhed.

Men dette sammendrag er til dig, der er chef for ERP-manageren.

Business Central er en cloud-løsning, og det kan virke som om, at det hele kører af sig selv. Det gør det ikke.

Rollen som ERP-manager er vigtigere, end du tror.

Business Central opdateres løbende af Microsoft. Der er apps fra eksterne leverandører, der skal styres. Der er sikkerhed og rettigheder. Der er integrationer. Og der er flere og flere AI-muligheder, man skal forholde sig til.

ERP-manageren er den person, der holder sammen på alt det. Hvis ingen løfter opgaven, så opdager I først problemerne, når de er dyre: fakturaer der ikke er sendt, beslutninger truffet på forkert grundlag, en opdatering der går galt, mulighed for snyd, eller en revision der stiller spørgsmål, I ikke kan svare på.

Tre forudsætninger

En ERP-manager kan kun lykkes med 3 ting på plads: **overblik over virksomhedens processer** i Business Central, **overblik over den tekniske løsning** (apps, tilretninger, integrationer), og et **klart mandat fra ledelsen**.

De to første er ERP-managerens eget arbejde. Det tredje er dit.

Hvad forventer du af Business Central? Er dit mål, at løsningen bare kører stabilt med færrest mulige ændringer, eller ønsker du aktivt at bruge nye muligheder til at optimere forretningen?

Svaret på det spørgsmål bestemmer, hvordan ERP-manageren skal prioritere sin tid, og det er en beslutning, du som leder skal træffe eksplicit.

Cloud = løbende forandring

Microsoft leverer to store opdateringer om året og månedlige rettelser. Det er ikke valgfrit. Opdateringerne kommer, og de kan påvirke processer, apps og tilretninger.

Din ERP-manager skal holde øje med, hvad der er på vej, teste det i et sandkassemiljø og sørge for, at organisationen er klar.

Det samme gælder apps. Mange virksomheder bruger funktionsudvidelser fra eksterne leverandører, og de skal vedligeholdes, opdateres og testes i samspil med resten af løsningen.

Det er en permanent opgave, ikke noget der klares én gang om året.

Hvis I har egne tilretninger, så har I en teknisk gæld, der skal vedligeholdes ved hver opdatering.

ERP-manageren bør løbende vurdere, om de stadig er nødvendige, eller om ny standardfunktionalitet kan overtage. Det sparer penge og reducerer kompleksitet.

Sikkerhed og compliance kræver opmærksomhed

Business Central indeholder virksomhedens mest følsomme data. Rettigheder skal styres, så medarbejdere kun har adgang til det, de har brug for. Logs og overvågning skal opsættes på kritiske områder. GDPR stiller krav til, hvordan persondata håndteres. Og revisionen forventer, at I kan dokumentere, hvem der har adgang til hvad.

Det er ERP-managerens ansvar at holde styr på det. Men det kræver tid, og det kræver, at I prioriterer det, også når der ikke er en akut krise.

AI-agenter er på vej ind

Microsoft bygger AI-agenter direkte ind i Business Central. Det er digitale medarbejdere, der kan oprette salgsordrer, behandle leverandørfakturaer og udføre andre opgaver, som mennesker gør i dag. Teknologien er ny, men den modnes hurtigt.

ERP-manageren skal styre de digitale medarbejdere: styre deres rettigheder, overvåge deres arbejde og justere, når noget ikke fungerer. Det er en ny disciplin, og den kræver tid til at eksperimentere og lære. Hvis I vil have gavn af AI i jeres ERP, så har ERP-manageren brug for rum til at udforske mulighederne.

Proaktivitet koster mindre end brandslukning

Forskellen på en organisation, der forebygger, og en der reagerer, er enorm. Et fast statusmøde med ERP-leverandøren, en systematisk gennemgang af kommende opdateringer, en jævnlig kontrol af driftsprocesser. Det er ikke store investeringer i tid, men det forhindrer de dyre overraskelser.

Procesoptimering hører også til opgaverne. ERP-manageren er den person i organisationen, der har det bedste grundlag for at spotte muligheder for optimering. Men det kræver, at vedkommende har tid til at kigge fremad og ikke drukner i daglig drift.

Hvad skal der til?

Du skal give din ERP-manager tre ting:

Adgang: Til systemets Admin-center, til leverandøren, til de rum hvor beslutninger om IT og optimering træffes.

Tid: ERP-management er ikke et bijob. Jo mere I bruger Business Central, jo flere apps I har, jo mere AI I tager i brug, des mere tid kræver det. Hvis du forventer, at ERP-manageren også har en fuld kalender med andre opgaver, så bliver der kun tid til brandslukning.

Opbakning: Mandat til at stille krav til leverandøren, til at gennemføre ændringer i processer, og til at sige nej til det, der skaber problemer på længere sigt.

Hvis du giver din ERP-manager de rammer, så får du til gengæld en Business Central-løsning, der kører stabilt i hverdagen, en organisation der effektivt udnytter systemets muligheder, og et fundament for at udnytte alle de optimeringsmuligheder, som den teknologiske udvikling tilbyder.

1. DIN FORBEREDELSE

Din titel er formentlig ikke "ERP-manager", men du læser med her, fordi du har ansvaret for Business Central i din organisation. Det ansvar kan have mange forskellige aspekter, og det går vi i detaljer med i denne guide.

Måske har du et ben i IT-organisationen, eller i Finans-afdelingen, eller du er superbruger og daglig bruger, eller du er projektleder. Eller måske er du lidt af det hele.

Og dit ansvar handler om at:

- * du skal sikre en problemfri drift, så forretningsprocesserne ikke går i stå
- * du skal styre roller, rettigheder og datasikkerhed i dagligdagens arbejde
- * du skal sørge for at systemet understøtter forretningen, når arbejdsgange ændrer sig
- * du skal proaktivt optimere processer og bidrage til forretningens effektivitet og konkurrenceevne

Det er kun fire punkter, men det kan være en stor opgave. Og resten af kapitlerne i denne guide går i detaljer med, hvordan du gør alt dette i praksis.

Men først skal vi tale om det helt basale: den viden og det overblik, som er fundamentet for at løfte dit ansvar som ERP-manager, og som samtidig er med til at definere din position i organisationen.

Du har tre hjemmeopgaver, som du skal løse, før du går i gang med noget af det andet.

- 1 Kend dine processer
- 2 Kend din løsning
- 3 Kend dit mandat

Nu skal det ikke være en skræmmekampagne, men vi kan underholde hele dagen med eksempler på, hvad der går galt, når man ikke har overblik over processerne, løsningen og ansvaret.

Vi har oplevet, at der kom en ny ERP-manager, som ikke fik overdraget, hvordan jobkøer var opsat, og pludselig opdagede, at der ikke var udsendt fakturaer i en uge, uden at vide hvorfor.

Vi har oplevet, at der pludselig opstod en krise, fordi ingen kunne bogføre. Nummerserier var udløbet, og den person, der plejede at forny dem, var der ikke længere, og ingen kendte opgaven. Det er en simpel opgave, hvis man ved, hvad man skal gøre. Men når ansvar og viden forsvinder med en medarbejder, der stopper, så kan to minutters arbejde blive til en halv dags panik.

Vi har oplevet så meget, men lad os hellere springe ud i dine tre indledende opgaver, så du undgår problemer:

1. Kend dine processer

Din første forberedelse er at kortlægge din virksomheds processer og hvordan de understøttes af Business Central. Det lyder som et stort projekt, og det kan det også være, men det er nødvendigt.

Du kan ikke styre det, du ikke kender. Det lyder som noget, der kunne stå på en kaffekop, men det er den mest oversete opgave for en ERP-manager: at have et reelt overblik over de processer i virksomheden, som understøttes af Business Central.

Du kortlægger processerne ved at gennemgå arbejdsopgaverne i alle funktioner sammen med de medarbejdere, der udfører dem. Hvad gør de i løbet af en arbejdsdag? Det er en beskrivelse af, hvad der faktisk foregår, og ikke hvad der i teorien bør foregå.

Men du behøver ikke at gøre hele arbejdet selv. Medarbejderne i de enkelte afdelinger er dem, der kender deres egne arbejdsopgaver bedst. Din rolle er at sætte kortlægningen i gang, sikre at det bliver gjort, og samle resultatet, så du får et samlet billede af, hvordan Business Central understøtter virksomhedens drift.

Og det er en opgave, der er relevant, uanset om din virksomhed netop har skiftet ERP-system, eller om I har kørt Business Central i mange år. Det er ikke kun relevant i forbindelse med at skifte system.

Virkeligheden er, at processer ændrer sig hele tiden, nye medarbejdere finder nye veje, og ingen bruger nødvendigvis Business Central på samme måde, som dengang det blev taget i brug. Derfor er du nødt til løbende at holde dit overblik opdateret.

Når du har et samlet overblik, så har du forudsætningerne for at vurdere, om fx en opdatering fra Microsoft har indflydelse på arbejdsprocesser, om du kan undvære en tilretning (PTE) eller en app uden at påvirke arbejdsprocesserne, eller om du kan optimere processer med tiltag i Business Central.

Overblik giver værdifulde muligheder. Uden overblik må du bare gætte, krydse fingre og håbe, at det går godt.

2. Kend din løsning

Din anden hjemmeopgave handler om det tekniske overblik over din Business Central-løsning. Det der faktisk er implementeret i dit system. Du skal vide, hvilke dele af løsningen der er i brug, og hvordan de spiller sammen.

Business Central er med årene blevet et stort system. Det gør det svært at holde overblik. Du har standardfunktionalitet, apps fra Microsoft Marketplace,

skræddersyede PTE'er (tilretninger), API-integrationer, webservices til andre systemer, jobkøer, godkendelsesflows og processer, der spænder på tværs af alle virksomhedens afdelinger. Det hele hænger sammen, og det hele ændrer sig løbende med opdateringer fra Microsoft, fra dine app-leverandører, fra din ERP-leverandør og fra din egen organisation.

Du skal især have overblik over tilretninger (PTE'er), apps og integrationer.

- * PTE er "per tenant extension", og det er de tilretninger, der er udviklet specifikt til din virksomhed, og det er kun dig, der ved hvad de gør.
- * Apps er funktionsudvidelser, som du henter fra Microsoft Marketplace, og de er som regel grundigt dokumenterede, så du kan forstå deres funktionalitet.
- * Integrationer modtager eller sender data, og opretter måske kladdelinjer som efterfølgende skal bogføres.

Det er desværre alt for almindeligt, at ERP-manageren ikke har indblik i PTE'ernes funktionalitet i løsningen. Måske har du overtaget dem fra en forgænger, eller måske er det bare lang tid siden, de blev udviklet, og ingen kan huske detaljerne.

Alt fungerer fint, indtil du skal opgradere. Så bliver det akut. Hvert halve år udgiver Microsoft en major release, og alle dine PTE'er og apps skal være kompatible med den nye version, før opdateringen kan gennemføres. Hvis en PTE eller en app ikke er kompatibel, så blokerer den opdateringen. Og så står du med spørgsmålet: hvad gør den her PTE eller App egentlig? Og kan vi måske undvære den?

Det er spørgsmål, du bør kunne svare på uden at ringe til din konsulent. Og det kræver, at du har alt beskrevet.

Hvis du eller din forgænger har været bevidst om at opdele tilretninger i separate, navngivne PTE'er pr. funktionsområde, så er det langt nemmere at overskue, hvad der er hvad. Du kan undersøge én ad gangen, og du kan udfase en enkelt tilretning uden at røre ved resten.

Men vi ser mange virksomheder, hvor alle tilretninger er samlet i én stor PTE, typisk opkaldt efter virksomhedens eget navn. Det er en "black box", som er svær at gennemskue og endnu sværere at skille ad, hvis du på sigt vil udfase dele af den.

For hver PTE og app bør du som minimum have en beskrivelse af:

- * Hvad gør den? Beskrevet i almindeligt sprog. Hvad er formålet, og hvilke forretningsprocesser understøtter den?
- * Hvornår blev den udviklet, og på hvis initiativ?
- * Hvilke andre dele af løsningen interagerer den med?
- * Hvor kritisk er den for virksomhedens drift?

Beskrivelsen skal være tilgængelig for dig, for din efterfølger, og for din ledelse. Det er en måde at synliggøre din rolle og den værdi, du skaber som ERP-manager, at du har styr på din løsning.

Men du kan sikkert ikke vedligeholde denne beskrivelse på egen hånd. Så stil krav til din leverandør, så du får apps og PTE'er beskrevet i et format, du kan bruge.

Som en sidebemærkning er det også værd at nævne, at et stigende antal virksomheder slet ikke har PTE'er. De anvender udelukkende standardløsningen plus apps. Det er faktisk en stærk position at være i, for så ejer du ikke selv den tekniske gæld. Den ligger hos Microsoft og hos dine app-leverandører, og så har du en bekymring mindre. Men du skal stadig have overblik over dine apps og integrationer.

Dokumentation og AI

Nu er vi kommet så langt uden at bruge ordet "dokumentation", og det er helt med vilje. Ordet "dokumentation" gør ofte folk trætte i hovedet, men vi kan forhåbentlig godt blive enige om, at det er en god idé at have overblik over både arbejdsprocesserne og løsningen.

Men lad os være ærlige: dokumentation har altid været et område, hvor de gode intentioner og virkeligheden sjældent mødes. De fleste ERP-managers ved godt, at de burde have bedre dokumentation. Men de fleste har det ikke. Eller det er forældet, fordi ingen har vedligeholdt det.

Du skal gøre noget ved det. Fokusér på det, der har størst effekt. Skab overblik i almindeligt sprog i stedet for at gå i detaljer. Lad være med at gøre det svært. Så er du i gang. Og så skal det vedligeholdes.

Og det leder til en vigtig pointe: Som ERP-manager bør du være det centrale knudepunkt for alle ændringer i arbejdsprocesser, der skal understøttes af Business Central. Alle henvendelser til din ERP-leverandør, som fx nye ønsker, fejlmeldinger og ændringer i opsætning, bør gå igennem dig. For ellers kan du ikke holde overblikket og vedligeholde dokumentationen.

Den traditionelle udfordring med dokumentation er, at den bliver forældet i samme øjeblik, nogen ændrer noget i løsningen uden at fortælle dig om det. Og så er det sjældent, at nogen får opdateret dokumentationen bagefter.

Men hov, du behøver slet ikke have hovedpine over dokumentationsopgaven mere. Med AI-værktøjer er det blevet meget nemmere.

Hvis du bruger apps, så kan du tage den tekniske fil med efternavnet .app og bede et AI-værktøj om at læse den igennem og beskrive, hvad den gør. Både på et teknisk niveau og på et brugerniveau.

Det er helt ærligt en opgave, som konsulenter er vant til at bruge dage og uger på at løse, og i dag kan AI skrive korrekt og brugbar teknisk dokumentation og brugerdokumentation på få minutter. Det er en vild udvikling.

Hvis du har arvet en gammel tilretning (PTE), som ingen rigtig ved, hvad indeholder, så kan du få AI til at åbne den sorte boks og fortælle dig, hvad der er derinde. Det kræver sikkert hjælp fra en konsulent at få adgang til de rette filer, men selve analysen og dokumentationen kan AI klare.

Når du alligevel bruger AI til at analysere dine filer, så kan du gøre det løbende, ikke som et stort projekt hvert andet år, men som en naturlig del af enhver ændring. Ændr noget, kør filen igennem, opdatér dokumentationen. Det er en overskuelig opgave. Der er ikke længere nogen undskyldning.

Du kan også bruge AI til at vurdere, om en ny app risikerer at kolliderer med noget, du allerede har kørende. Hvis du har PTE'er installeret, kan du lægge deres tekniske filer ind sammen med en ny app og bede AI om at identificere de steder, hvor de rører ved de samme tabeller eller processer, og som du derfor bør teste ekstra grundigt.

Det erstatter ikke en rigtig test i en sandkasse. Men det giver dig et langt bedre udgangspunkt for at vide, hvad du skal teste.

3. Kend dit mandat

Din tredje hjemmeopgave handler om at afklare, hvad ledelsen forventer af dig og af Business Central-løsningen.

De to første hjemmeopgaver giver dig et billede af, hvordan tingene ser ud i dag. Men du har også brug for at vide, hvor virksomheden vil hen. Er der en IT-strategi, som sætter retningen? Er der vilje til at investere i nye muligheder, fx AI, automatisering eller nye apps? Eller er holdningen, at løsningen skal køre stabilt med færrest mulige ændringer?

Det er beslutninger på strategisk niveau, og de påvirker din hverdag som ERP-manager. Hvis ledelsen gerne vil være tidligt ude med nye funktioner fra Microsoft, så skal du planlægge opdateringer anderledes, end hvis strategien er at vente så længe som muligt. Hvis der er appetit på AI-optimering af processer, så skal du have overblik over, hvor potentialet er størst.

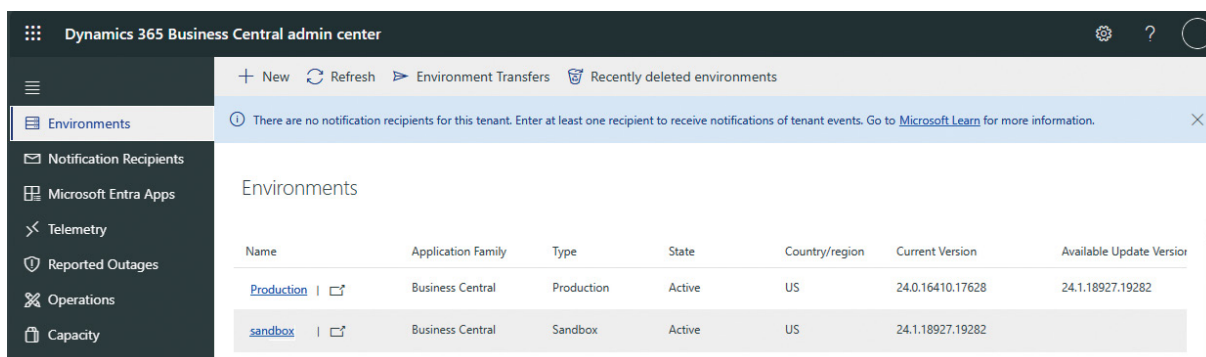
Dit mandat definerer også din position i organisationen. Hvis du har et klart mandat fra ledelsen, så er det nemmere at prioritere, nemmere at sige nej til det, der ikke passer ind, og nemmere at argumentere for de ressourcer, du har brug for.

Afklar forventningerne med din leder. Hvad er ambitionen med Business Central? Hvor meget må du beslutte selv? Og hvad kræver en ledelsesmæssig beslutning? Det er spørgsmål, du skal have svar på, før du kan løfte resten af dit ansvar.

2. MILJØER

Som ERP-manager skal du kende Admin-centeret. Du tilgår det via din Dynamics 365-konto, og du kan også komme derind direkte fra Business Central ved at klikke på tandhjulet øverst til højre og vælge "Admin Center". Det kræver, at du har de rette administrator-rettigheder.

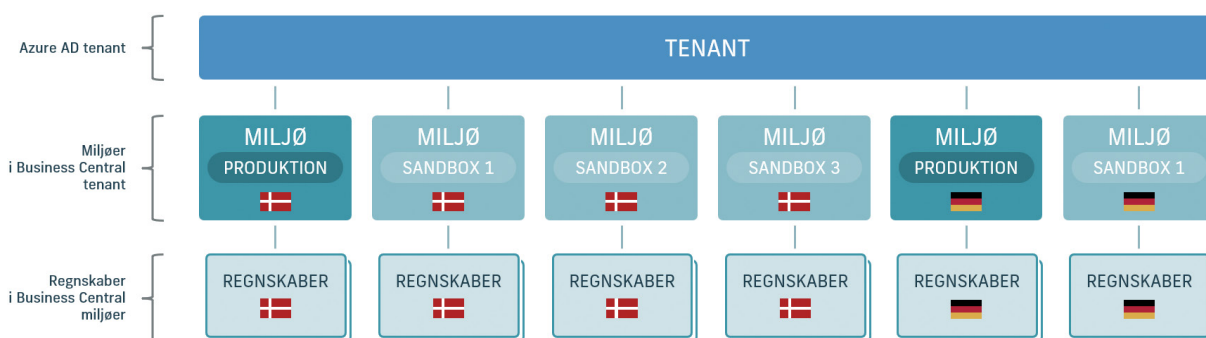
Hvis du ikke har adgang til Admin-centeret, så bør du kræve det internt. Uden adgang kan du ikke selv oprette sandkasser, opdatere apps eller se på tværs af miljøer, og det bremser dig i dit arbejde som ERP-manager. Det er svært at tage ansvar for en løsning, du ikke har adgang til at administrere.

I Admin-centeret kan du styre dine miljøer, dvs. produktionsmiljøet med din Business Central, som er i drift, og sandkasserne, hvor du kan afprøve nye apps og teste nye versioner. Du kan også styre, hvilke apps der er installeret på de enkelte miljøer. Og så kan du se, om der er udgivet opdateringer til de apps, du bruger.

Tenant, miljøer og regnskaber

Før vi går videre, så skal du forstå, hvordan Business Central er skruet sammen. Der er tre niveauer: tenant, miljøer og regnskaber.

Tenant

Din tenant er det øverste niveau, som indeholder alle dine Microsofts services som Power Platform, Dynamics 365 og Microsoft 365 (Exchange, Sharepoint, Teams) og Business Central. Det er også på tenant-niveauet, at dine Business Central-licenser ligger. Det betyder, at en bruger med licens på din tenant som udgangspunkt kan arbejde på tværs af alle de miljøer, der er oprettet i tenanten, men du kan begrænse adgangen via rettigheder inde i de enkelte miljøer.

Miljø

Inde i den tenant kan du oprette flere miljøer for Business Central. Hvert miljø er knyttet til et bestemt land og en bestemt lokalisering, og det valg træffer du, når miljøet oprettes. Det kan ikke ændres bagefter. Alle apps, du installerer, gælder for hele miljøet og deles på tværs af de regnskaber, der ligger i miljøet.

Regnskab

Inde i hvert miljø kan du oprette flere regnskaber. Et regnskab svarer til en juridisk enhed eller en forretningsenhed med sine egne regnskabskrav.

Som standard får du ét produktionsmiljø og tre sandkassemiljøer med i dit abonnement. Har du brug for flere produktionsmiljøer, fx fordi du driver virksomhed i flere lande, så kan du tilkøbe dem via din leverandør. Hvert ekstra produktionsmiljø giver dig tre ekstra sandkasser og ekstra databasekapacitet.

Miljøer i flere lande

Hvis din virksomhed har aktiviteter i flere lande, så skal du tage stilling til, hvordan du organiserer dine miljøer. Det er en beslutning, der har stor betydning i hverdagen.

Hvert miljø i Business Central er bundet til én lokalisering, dvs. ét lands lovgivning, momsregler, bankformater og rapporteringskrav. Den danske lokalisering er fx opsat efter den danske bogføringslov, og den adskiller sig på helt afgørende punkter fra fx den norske eller den svenske.

Der er nogle virksomheder, der har flere landes regnskaber sammen i ét miljø. Det giver problemer, når dit miljø fx er opsat med dansk lokalisering, og du har et svensk regnskab i samme miljø. Så kommer det svenske regnskab til at følge danske regler på de punkter, hvor lokaliseringen styrer. Det går naturligvis ikke.

Det kan være helt banale ting som bankkontonumre, der har forskellige længder i forskellige lande. Men der er mange forskelle på lande, fx betalingsformater: i Danmark bruger vi FIK-betalinger, i Norge bruges KID-betalinger, i Sverige Autogiro, og i USA er checks stadig udbredte. Og så er der også lønformater, bankformater og rapportering til myndigheder, som alle er landespecifikke.

Kravene til compliance bliver i øvrigt strammere. I Danmark har den nye bogføringslov stillet krav om digitale bilag, og der er også større krav til SAF-T-rapportering. En dansk Business Central kan ikke opfylde de krav, som en anden landeversion er bygget til, så det er vigtigt, at hvert lands regnskab ligger i et miljø med den rette lokalisering.

Et klassisk eksempel på best practice er, at en dansk virksomhed med et tysk datterselskab opretter to produktionsmiljøer: ét med dansk lokalisering til de danske forretningsenheder, og ét med tysk lokalisering til de tyske. Brugerne er defineret i den samme tenant og kan arbejde i begge miljøer. Det er en opsætning, der giver god mening for de fleste internationale virksomheder.

Sandkasser

Vi skal også snakke om udviklings- og testmiljøer. Det er en god idé, at du har et sandkassemiljø, hvor du kan teste apps og afprøve nye ideer og muligheder. Men hvis du får udviklet funktionalitet til Business Central, så har du også brug for et udviklingsmiljø.

Der er ikke noget, der i Business Central er navngivet "udviklingsmiljø". Der er produktionsmiljøer og sandkassemiljøer, men du kan dedikere en af dine tre sandkasser til at være udviklingsmiljø, hvor du tester ny funktionalitet.

Som ERP-manager bør du ikke tillade, at nogen tester direkte i produktionsmiljøet, installerer en app eller aktiverer nye funktioner i Feature Management uden at have testet det i et sandkassemiljø, eller på anden måde sætter noget i drift uden at have testet i en sandkasse. (Der kommer meget mere om Apps og Feature Management i senere afsnit).

Hvis du lægger kode i produktion og finder en fejl, så er det meget mere omfattende at rette fejlen, end hvis du havde fundet fejlen i et udviklingsmiljø. Du skal ikke kun rette koden. Du skal også rette eller tilbageføre alle de transaktioner og data, som er dannet forkert, mens fejlen har været i drift. Systemet bliver ved med at danne forkerte data, indtil du får rettet fejlen, så du er også under tidsmæssigt pres for at standse skaden. Oprydningsarbejdet kan vokse eksplosivt i forhold til, hvor lille den oprindelige fejl var.

Der er flere grunde til at teste.

Det handler ikke kun om at opdage fejl. Det sker ofte, at man bliver klogere undervejs. Din ERP-leverandør har udviklet præcis, hvad du har bedt om, og det fungerer upåklageligt, men når du afprøver det, så finder du ud af, at du har glemt noget, eller at det kunne fungere smartere på en anden måde.

Djævelen er ofte i detaljen af specielle undtagelser til processer, og selv erfarne brugere og konsulenter kan ikke gennemtænke alle potentielle scenarier i første omgang. Det kan du ikke forvente.

I en sandkasse er det ikke noget problem at blive klogere. I produktionsmiljøet medfører det en masse oprydning, som kunne være undgået.

Delete Refresh

Country/region	DK
Security Group	Not Set (Define)
URL	https://businesscentral.dynamics.com/1fecb7b7-7de8-494f-8a9d
Available Update Version	
Update Rollout State	?

Copy environment

Staging-Prod

A number of precautions are taken when copying an environment, such as removing setup email accounts and disabling external integrations. [Learn more](#)

When you copy an environment that integrates with other services, make sure that you avoid any interference with production data.

New environment name: *

SANDBOX_AFA_2024-12-20

Do not add personal data to the environment name as this is not treated as restricted data.

New environment type:

Sandbox

You cannot create more than 3 sandbox environments.

Opret en kopi af dit produktionsmiljø som en sandkasse og test de nye funktioner der. Så har du et testmiljø, som er en tro kopi af din drift. Det giver den bedste test. Og husk at slette de gamle sandkassemiljøer fra sidste test. Det kan du selv gøre i Admin-centeret eller få hjælp fra din leverandør til det.

Når du opretter en ny sandkasse, så er det en god idé at have en navngivningspolitik. Giv sandkassen et navn, der fortæller, hvem der oprettede den og hvornår, fx med initialer og dato. Så kan du bagefter se, hvem du skal spørge, om sandkassen stadig er i brug, eller om den kan slettes.

Du bør i det hele taget have en intern sandkassspolitik. Hvor mange sandkasser er i brug? Hvem opretter dem, og hvem beslutter, hvornår de slettes?

Nogle virksomheder har en fast udviklingssandkasse, hvor apps og opsætninger er aktiveret, en generisk testsandkasse til bredere test, og en ledig sandkasse til hurtige kopier af produktionsmiljøet, når en proces skal testes.

Andre virksomheder har ingen udvikling og har sjældent brug for mere end én sandkasse ad gangen. Find den model, der passer til jeres hverdag.

Sandkassens egenskaber

Når du opretter en sandkasse som en kopi af dit produktionsmiljø, så skal du være opmærksom på, at der er en række processer, som standses. Jobkøer bliver stoppet, og alle planlagte opgaver sættes på pause. Integrationer deaktiveres. Email-opsætning slettes. Udgående http-kald blokeres.

Det betyder, at du kan bogføre en faktura, uden at en jobkø sender en email med fakturaen af sted til din kunde. Eller at du kan indtaste testdata, uden at integrationer synkroniserer dem til dine andre systemer. Det er meget smart.

Men hvis du har fået udført udvikling eller har installeret apps, så må du som ERP-manager sikre dig, at de også fungerer i en sandkasse uden at udsende eller synkronisere noget, du ikke vil have.

DIN ROLLE SOM ERP-MANAGER MILJØER 15

3. OPDATERING OG TEST

Noget af det vigtige med en Cloud-løsning er, at producenten løbende opdaterer løsningen.

Førhen skulle du selv tage initiativ til opdateringer af ERP-løsningen. Det var i øvrigt også ret omfattende at opgradere. Derfor stod ERP-løsninger ofte helt stille, og hvis du ventede 7 år med at opgradere, så ville du gå glip af al innovation og nye, smarte funktioner i løbet af de 7 år.

Med Business Central som Cloud-løsning er opdateringer ikke valgfrie. Du vil blive opdateret. Det er en præmis, du må acceptere med Cloud. Microsoft leverer automatisk to "major releases" hvert år (i april og oktober) og månedlige "minor updates", samt "hotfixes" når det er nødvendigt.

Det er i de to major releases, at Microsoft introducerer ny funktionalitet, og det er dem, du skal holde bedst øje med. De månedlige opdateringer handler mest om fejlrettelser, lovmæssige ændringer og forbedringer, og der er sjældent breaking-changes, så de er typisk ufarlige for din drift.

Nyheder, der annonceres i en major release, er dog ikke altid tilgængelige med det samme. Microsoft kalder de to major releases for Wave 1 (i april) og Wave 2 (i oktober), og de er i en vis grad en annoncering af, hvad Microsoft har på tegnebrættet. En stor del af funktionaliteten kommer med det samme, men en del af det annoncerede bliver først frigivet senere, fx som valgfrie funktioner under Feature Management, som vi vender tilbage til.

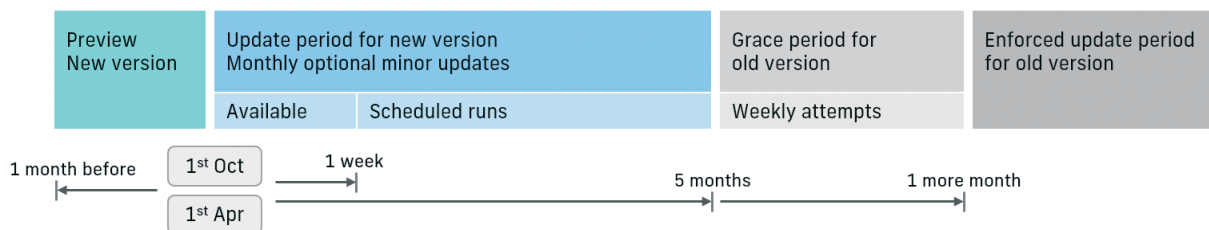
Og en gang imellem annoncerer Microsoft noget i en major release, som ender med at blive udskudt. Den nye salgsprisstruktur er et berygtet eksempel: den har været annonceret i adskillige release waves og er flere gange blevet udskudt. Og det er ret frustrerende for både leverandører og kunder, kan vi hilse og sige.

Som ERP-manager, der gerne vil have styr på tingene, så er du nok nødt til at tage Microsofts annonceringstidspunkter med et gran salt. Microsoft har en plan, og de vil sikkert gerne følge den, men der er mange hensyn, der spiller ind, og virkeligheden ender ikke altid med at se ud som planen.

Men det ændrer ikke på, at din løsning jævnligt ændrer sig. Og det skaber et ansvar for dig som ERP-manager. Du skal sørge for, at din organisation kan absorbere de ændringer, der kommer, så de ikke kommer bag på nogen. Du skal kende ændringerne, teste dem og informere dine brugere.

Planlægning af opdateringer

Opdateringsperioden for major releases er 5 måneder, og Microsoft udsender opdateringer i batches hen over flere uger, så det er ikke alle, der bliver opdateret på én gang.

Du kan se i Admin-centeret, hvilken dato opdateringen er planlagt til dit miljø. Du kan også opsætte præferencer for, hvornår du generelt ønsker, at opdateringer bliver kørt, så Microsoft tager hensyn til dine foretrukne tidspunkter.

Og hvis tidspunktet alligevel er uheldigt, så kan du flytte det. Microsoft ved godt, at de ikke skal opdatere lige før Black Friday, men de kender ikke din virksomheds kalender.

The screenshot shows the Dynamics 365 Business Central admin center interface. The left sidebar contains navigation options: Environments, Notification Recipients, Microsoft Entra Apps, Telemetry, Reported Outages, Operations, and Capacity. The main content area is titled "Environments > Production" and displays details for a specific environment. The details are organized into sections:

- Details:**
 - Name: Production
 - Application Family: Business Central
 - Country/region: DK
 - Type: Production
 - Partner Access: All Partners
 - Security Group: Not Set (Define)
 - URL: https://businesscentral.dynamics.com/89dc882-6866-46fa-a9be-... (Modify)
- Update Settings:**
 - Application Version: 27.5
 - Latest Available Version: 28.0
 - Next Update: To 28.0 on 01. maj 2026 (Modify)
 - Update Window (UTC+02:00): 20:00 - 06:00 (Modify)
 - Apex Update Cadence: Default (Modify)
- Linked Power Platform Environment:**
 - Environment: Not Set (Link)
 - Customer Lockbox: Not Set
 - Customer-managed Encryption Key: Not Set

On the right side, there is a "Schedule environment update" panel. It includes a "Production" section with a link to "Business Central Updates". Below this, there is a "Target version" dropdown menu set to "28.0 | Scheduled". A note indicates that the update must be scheduled to run before 01. sep. 2026 02:00 (UTC+02:00). There is also an "Update Date" field set to "01. maj 2026". At the bottom, there is a toggle switch for "Allow the update to run outside the update window", which is currently set to "No".

Som ERP-manager skal du have en strategi for, hvor hurtigt du gerne vil have din løsning opdateret. Vil du være first-mover, eller vil du vente længst muligt? Det er en beslutning, du bør forankre hos ledelsen, for det handler om virksomhedens driftssikkerhed og risikovillighed.

Du kan udskyde Microsofts opdateringer, hvis du ikke er klar eller ikke ønsker at være first-mover. Det kan være, at du har brug for at teste yderligere, eller du vil undgå, at opdateringen falder sammen med en travl periode, en højsæson, revision eller noget andet.

En vigtig del af dit ansvar som ERP-manager er at holde øje med de notifikationer. Når du får besked om, at dit miljø bliver opdateret på en bestemt dato, så skal du tage stilling til, om det tidspunkt passer, eller om du skal skubbe det.

Apps bliver automatisk opgraderet sammen med major releases. Men mellem de store releases skal du som udgangspunkt selv tage initiativ til at opdatere dine apps, hvis leverandørerne har udgivet nye versioner. Men du kan også vælge, at apps bliver opdateret automatisk ved alle minor updates.

De månedlige minor updates er på en måde valgfrie, for du kan fravælge en månedlig opdatering, hvis du ønsker det. Du kan faktisk fravælge alle minor updates, indtil den næste major update bringer dig up-to-date med alt det, du har sprunget over. Men husk, at hvis du fravælger de månedlige opdateringer, så går du også glip af hotfixes og fejlrettelser løbende. Det er en afvejning. Du får ro ved at udskyde, men du får heller ikke gavn af de rettelser, Microsoft udfører mellem de store releases.

Når opdateringsperioden på 5 måneder udløber, så starter en grace-periode på én måned, hvor du ikke længere kan udskyde. Og når grace-perioden slutter, så tvangsopdaterer Microsoft alle, og hvis opdateringen bliver blokeret af inkompatible apps eller tilretninger (PTE'er), så kan disse blive afinstalleret for at sikre, at opdateringen kan fuldføres. Data bliver ikke slettet i den situation, men du skal selv geninstallere en kompatibel version bagefter.

I cloud-udgaven af Business Central kan du derfor ikke udskyde opdateringer i mange år og senere tage et stort versionsspring. Opdateringer er løbende og obligatoriske.

Nye funktioner i Feature Management

De fleste nye funktioner i Business Central bliver direkte frigivet i forbindelse med en opdatering. Microsoft benytter dog nogle gange en mere "blød" udrulningsstrategi ved at gøre den nye funktion tilgængelig som et tilvalg i en periode, inden den bliver obligatorisk. Det sker under Feature Management.

Disse "bløde" frigivelser er ofte funktioner, der kræver lidt grundigere test eller konfiguration.

Når Microsoft tilbyder en valgfri ny funktion, så kan du vælge at slå den til med en "feature switch", hvis du gerne vil afprøve den. Og på et senere tidspunkt bliver funktionen en del af standardløsningen.

Dynamics 365 Business Central

Feature Management

Feature Management: All Edit List More options

Feature		Automatically enabled from	Automatically enabled from version	Enabled for	Get st
→ Feature: Advanced Tell Me (preview)	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	
Feature: Calculate only visible FlowFields	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	All Users	Try it
Feature: Introduce UI support for masking sensitive data.	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	—
Feature Update: Enable multiple users to post item ledger entries and value entries ...	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	—
Feature Update: Enable multiple users to post job ledger entries at the same time	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	—
Feature Update: Enable multiple users to post resource ledger entries at the same ti...	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	—
Feature: Disable SOAP web services on Microsoft UI pages	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	—
Feature: Enable MCP Server access	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	—
Feature Update: Provides functionality for having default values for financial reports	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	Try it
Feature: Use optimized text search in lists	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	Try it
Feature Update: Enable use of G/L currency revaluation	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	—
Feature Update: 'Manual' flushing method without requiring pick	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	—
Feature Update: Use new communication texts for reminder terms	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	—
Feature Update: New sales pricing experience	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	—
Feature Update: Auto-save with every field change	Learn more	2026 Wave 2 (from October 2026 to M...	29.0	None	Try it
Feature: Preview semantic similarity search on application metadata.	Learn more	2026 Wave 1 (from April to September ...	28.0	None	—

Det skal du sørge for at teste i en sandkasse. Nogle af denne slags feature-switches kan ikke slås fra igen, når du først har slået dem til. Det er tilfældet, når funktionen ændrer hele datamodellen, så transaktioner bliver dannet på en ny måde. Så kan man ikke bare vende tilbage til det gamle. Så du skal være sikker i din sag, før du slår det til i produktionsmiljøet.

På Feature Management-siden i Business Central kan du løbende holde øje med, hvilke valgfrie funktioner der forventes at blive obligatoriske i næste major release.

Men husk, at når Microsoft annoncerer, at en funktion snart bliver obligatorisk, så er det ikke altid ensbetydende med, at det sker til den annoncerede dato. Mange features holder planen, men nogle er blevet udskudt så mange gange, at vi ikke længere har tal på det.

Hold dig informeret

Læg en fast plan for, hvordan du holder dig informeret om nye funktioner. De fleste virksomheder kobler det til kadencen for major releases: forud for april og oktober gennemgår du, hvad der er på vej, tager stilling til Feature Management, og planlægger din testindsats. Skriv det ind i kalenderen som en fast opgave, så det ikke drukner i hverdagen.

Få hjælp fra din leverandør til at holde dig opdateret på Microsofts planer for major releases. Og gennemgå Feature Management-siden i Business Central som en del af din faste forberedelse til major releases, frem for at kigge på den tilfældigt.

Du kan også anvende AI til at skabe dig et hurtigt overblik over den næste major release. I tiden op til en major release i april eller oktober, så spørg en AI-chatbot: "Hvad kommer der i næste version af Business Central, og er der noget, der er relevant for en virksomhed med fokus på lager og produktion?"

Jo mere kontekst du giver, des bedre svar får du. Hvis du har dine egne procesbeskrivelser liggende, så brug dem som grundlag, når du spørger. Så kan chatbot'en sammenholde det, der er på vej fra Microsoft, med din virksomheds konkrete processer. Spørg hvilke processer du konkret bør teste på forhånd.

Det er ikke kun Microsofts egen dokumentation, der ligger derude på internettet. Der er et aktivt netværk af såkaldte MVP'er (Most Valuable Professionals), som skriver blogindlæg om nye funktioner. En AI-søgning kan samle op på tværs af de kilder og give dig et overblik på dansk, selv om det meste originalmateriale er på engelsk.

Det erstatter ikke din leverandørs rådgivning, men det giver dig et bedre udgangspunkt for at stille de rigtige spørgsmål.

Test før opdatering

Lad os tage en ærlig snak om test. Du skal naturligvis teste opdateringer i en sandbox, inden de rammer produktionsmiljøet. Det er dit ansvar som ERP-manager at sørge for, at det sker.

Men de færreste virksomheder gør det.

Den "rette" anbefaling er, at du skal oprette en sandkasse, køre dine kritiske processer igennem, og verificere at alt virker, før du accepterer opdateringen i produktionsmiljøet.

Men hvis du vil prioritere indsatsen, så kan du godt forvente, at der sjældent er problemer med standardfunktionaliteten fra Microsoft. De tester standardløsningen grundigt, og risikoen for problemer er lav. Hvis du anvender apps, så er der lidt flere muligheder for problemer, men de professionelle app-leverandører vil naturligvis også teste deres apps op mod nye versioner på forhånd. Den største risiko ligger i dine egne tilretninger (PTE'er), for det er kode, som du selv har ansvaret for at vedligeholde og teste.

Microsoft giver dig gode muligheder for at teste, inden den nye version bliver implementeret i dit produktionsmiljø. Du har 3 sandkasse-miljøer til rådighed for hvert produktionsmiljø, og der kan du teste apps og opdateringer uden risiko for at forstyrre driften.

Microsoft har også gjort det muligt at opgradere en sandkasse til en kommende major release i preview, så du kan begynde at teste i god tid.

Der er nogle virksomheder, der vælger at udføre testen i et test-regnskab i produktionsmiljøet, fordi det er det nemmeste. Det er bare ikke særlig smart, for hvis en app skaber problemer, så rammer det ikke kun dit test-regnskab. En app ændrer hele miljøet, så en fejl vil også ramme dit drift-regnskab. Brug en sandkasse til test.

Men som sagt, realiteten er, at de færreste virksomheder tester i en sandkasse forud for hver opdatering. Det er lidt som at fortælle folk, at de skal dyrke motion hver dag. Alle er enige om, at det er en god idé, men det sker bare ikke altid i praksis.

Så hvad gør du, hvis du ikke får udført den nødvendige test?

Er "retræte-råd" et ord der findes? Altså sådan et råd, som ikke er det optimale råd, men som er det næstbedste råd, hvis du ikke følger det bedste.

Vores "retræte-råd" er: kend din forretning.

Sørg for, at du har et godt kendskab til, hvilke processer der kører i din Business Central.

Hvis du ved, at salgsafdelingen bruger en specialtilretning til prisberegning, eller at lageret afhænger af en bestemt app til lot-styring, så er du langt bedre rustet til at reagere hurtigt, hvis der opstår et problem ved en opdatering.

Du er også bedre klædt på til at prioritere testindsatsen på de vigtigste ændringer, så du ikke "tester for god ordens skyld", men fokuserer indsatsen på de kritiske processer.

Din indstilling til test af opdateringer bør mest afhænge af, hvor kritisk driftstabilitet er.

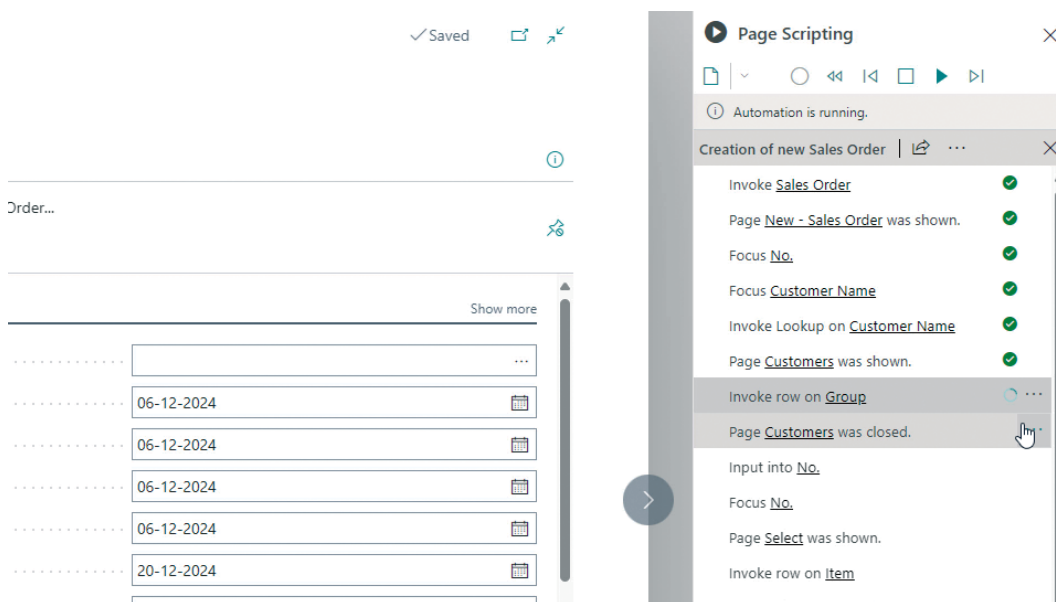
Erfaringen viser, at Microsoft sjældent laver så meget om i funktionaliteten fra den ene version til den næste, at du ikke kan fortsætte arbejdet. Det, du kunne i går, kan du også i dag. Men måske er en knap flyttet eller omdøbt, eller der er dukket en ny funktion op, som du ikke har bedt om. Det er træls, hvis det kommer som en overraskelse, men det er sjældent kritisk for driften.

Hvis du ikke tester, så hold overblik over din virksomheds processer, sæt dig ind i indholdet af kommende opdateringer, og vurder om der er potentielle konflikter.

Systematiseret test med Page Scripting

Men lad os forsøde testarbejdet med et smart værktøj i Business Central, som hedder Page Scripting, og det er relevant, hvis du vil gøre din test mere systematisk og nemmere at gentage.

Du kan optage dine kritiske arbejdsprocesser direkte i Business Central, fx oprette en salgsordre, tilføje tre varelinjer, lægge lot-nummer på, skabe et pluk-dokument, og så kan du efterfølgende afspille processen.

Når der kommer en ny opdatering, så kan du i et sandkasse-miljø installere den kommende version og afspille de optagede processer og se, om de virker eller fejler, uden at skulle udføre det hele manuelt.

Samtidig bliver din test ensartet fra gang til gang, for maskinen afspiller processerne på samme måde hver gang. Den kan kontrollere, at en forretningsproces kan gennemføres uden fejl, og du kan også indsætte valideringstrin, der tjekker, om et bestemt felt har den samme værdi, fx en beregnet pris. Det er virkelig smart.

Hvis du efterfølgende ændrer en proces, så kan du redigere optagelsen og flytte rundt på trin eller indsætte nye trin.

Page Scripting kan fange meget, men ikke alt. Men det er dog gevaldigt meget nemmere end at udføre en manuel test.

Hvad kan gå galt ved en opdatering?

Det er blevet populært at anvende Apps fra Microsoft Marketplace.

Men når der kommer en major release fra Microsoft, så er det faktisk fejl i tredjeparts-apps, der er den hyppigste kilde til problemer. Det er et mønster, som supportmedarbejdere kender ganske godt. Når Microsoft opdaterer en pulje kunder, så kan man pludselig se en tendens i henvendelserne til supporten, fordi den samme app har en konflikt med den nye version.

Microsoft validerer teknisk, at apps på Marketplace er kompatible med den nye version, og det er en app-leverandør forpligtet til at sikre. Men man kan ikke teste alt, og det hænder, at en app er godkendt og klar til den nye version, men alligevel har en fejl, som først viser sig i praksis. Og hvis du har flere apps installeret, så skal de også fungere indbyrdes, og det har ingen testet for dig.

Når du vælger apps, så spørg leverandøren om deres politik for kompatibilitet. Hvordan tester de op mod nye versioner? Hvor hurtigt reagerer de, hvis der opstår problemer? Jo mere kritisk en app er for din drift, des vigtigere er det at vide, hvad du kan forvente af din leverandør.

For dine egne tilretninger (PTE'er) kører Microsoft automatisk et kompatibilitets-tjek forud for en opdatering. I Admin-centeret kan du tjekke kompatibilitet for dine installerede apps og PTE'er i kompatibilitetsrapporter for kommende versioner. Men få hjælp fra din leverandør til at holde øje med, om der er noget, der giver en fejl i Microsofts test, så I kan nå at rette det inden opdateringen.

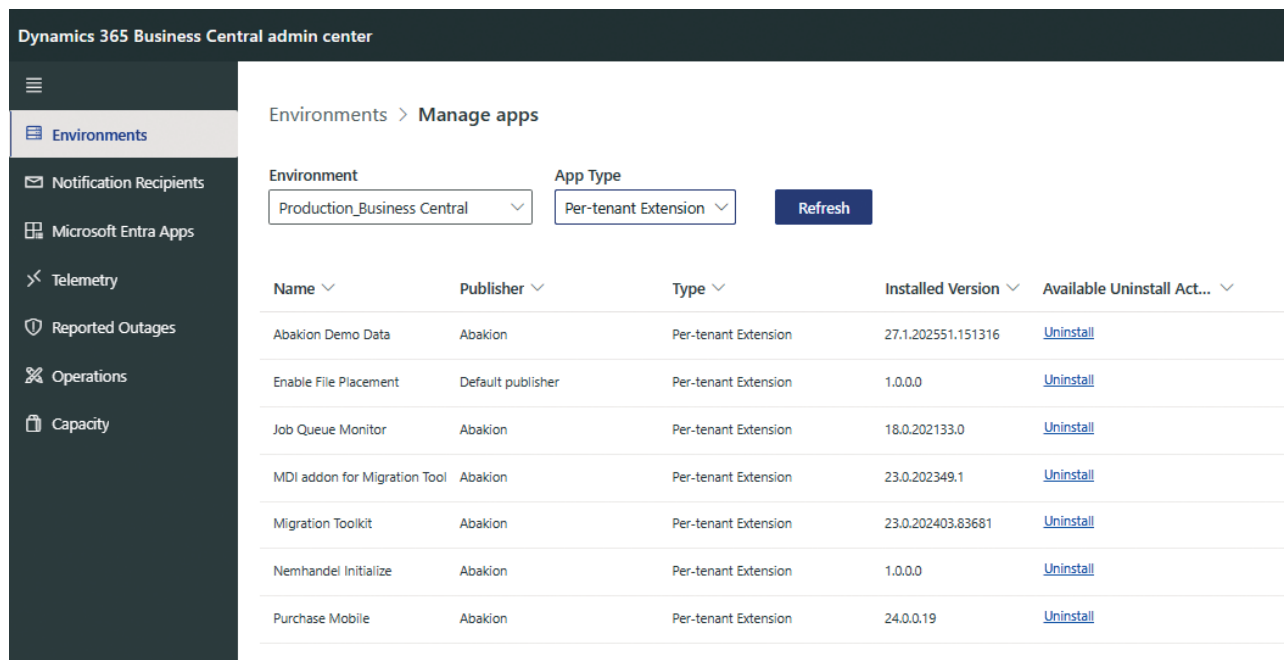
Sørg for at have overblik over, hvilke apps og tilretninger (PTE) du har installeret, og hav styr på, hvem du skal kontakte, hvis noget melder fejl.

Er dine udvidelser stadig nødvendige?

Når du alligevel genbesøger alt forud for en opdatering, så er det et godt tidspunkt at stille et andet spørgsmål: Har du stadig brug for alle dine udvidelser? Og det gælder ikke kun tilretninger (PTE'er). Det gælder også apps fra Microsoft Marketplace.

Business Central udvikler sig konstant, og hvis din tilretning blev udviklet for nogle år siden, så er det ikke ualmindeligt, at Microsoft i mellemtiden har tilføjet ny standardfunktionalitet, der dækker det samme behov.

Hvis du ikke er opmærksom på det, så betaler du for vedligeholdelse af en PTE, som du ikke længere har brug for, og du gør dine opdateringer mere komplicerede, end de behøver at være. Hver PTE er en ekstra komponent, der skal testes og vedligeholdes ved hver major release.

Dynamics 365 Business Central admin center

Environments > **Manage apps**

Environment: Production_Business Central App Type: Per-tenant Extension Refresh

Name	Publisher	Type	Installed Version	Available Uninstall Act...
Abakion Demo Data	Abakion	Per-tenant Extension	27.1.202551.151316	Uninstall
Enable File Placement	Default publisher	Per-tenant Extension	1.0.0.0	Uninstall
Job Queue Monitor	Abakion	Per-tenant Extension	18.0.202133.0	Uninstall
MDI addon for Migration Tool	Abakion	Per-tenant Extension	23.0.202349.1	Uninstall
Migration Toolkit	Abakion	Per-tenant Extension	23.0.202403.83681	Uninstall
Nemhandel Initialize	Abakion	Per-tenant Extension	1.0.0.0	Uninstall
Purchase Mobile	Abakion	Per-tenant Extension	24.0.0.19	Uninstall

Siden 2024 har Microsoft gjort det muligt at administrere PTE'er direkte fra Admin-centeret, så du kan se installerede PTE'er, uploade nye versioner og afinstallere dem på samme måde som Marketplace-apps. Det gør den tekniske administration lettere. Men Admin-centeret fortæller dig ikke, hvad en PTE gør, eller om du stadig har brug for den. Den vurdering kræver, at du kender de forretningsprocesser, PTE'en understøtter, og at du får hjælp fra din ERP-leverandør til at gennemskue, om en ny standardfunktion kan overtage.

Initiativet skal komme fra dig. Din leverandør foreslår sjældent af sig selv at pensionere en PTE, de har bygget og vedligeholder for dig.

En god praksis er at aftale et halvårligt opdaterings-tjek med din ERP-leverandør. Et fast møde, hvor I gennemgår dine installerede apps og PTE'er, vurderer kompatibilitet med kommende versioner, og tager stilling til, om noget kan pensioneres. Det er en opgave, du gerne må stille krav til din leverandør om.

4. AI OG AGENTER

Microsoft taler nærmest ikke om andet end AI for tiden, og det rykker naturligvis også ind i din Business Central, og det ændrer din rolle som ERP-manager.

Selv om vi mest skal tale om AI-agenter i dette kapitel, så skal vi begynde med at konstatere, at du møder AI på to forskellige måder i Business Central:

Copilot

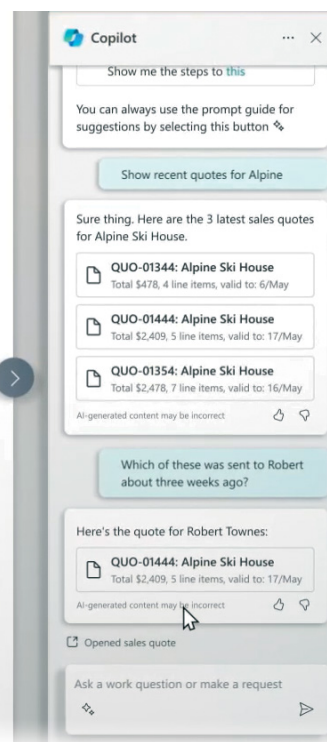
Copilot er allerede en del af din Business Central, og den koster faktisk ikke noget ekstra at bruge.

Du kan bede den opsummere informationer, generere tekstforslag eller analysere data direkte fra lister og poster i Business Central.

Copilot er der, de fleste brugere møder AI i Business Central første gang.

Du kan spørge Copilot i stedet for at lede gennem menuer og lister. Og prøv at lade Copilot analysere debitorposter og bygge den salgsanalyse, du har bedt en kollega om at lave i Excel. Det kræver ikke en teknisk baggrund. Det kræver kun, at du ved, hvad du gerne vil have svar på.

Copilot er et stærkt hjælpeværktøj, som du kan bruge i dit daglige arbejde, men den kan ikke ændre data eller udføre handlinger. Det er agenternes job.

Agenter

Og Microsoft bygger AI-agenter direkte ind i Business Central. En agent er ikke bare en smartere version af en jobkø eller et Power Automate-flow. En agent kan fortolke et mål formuleret i almindeligt sprog, ræsonnere over dine data, træffe beslutninger inden for de rammer, du sætter, og bede dig om hjælp, når den er i tvivl.

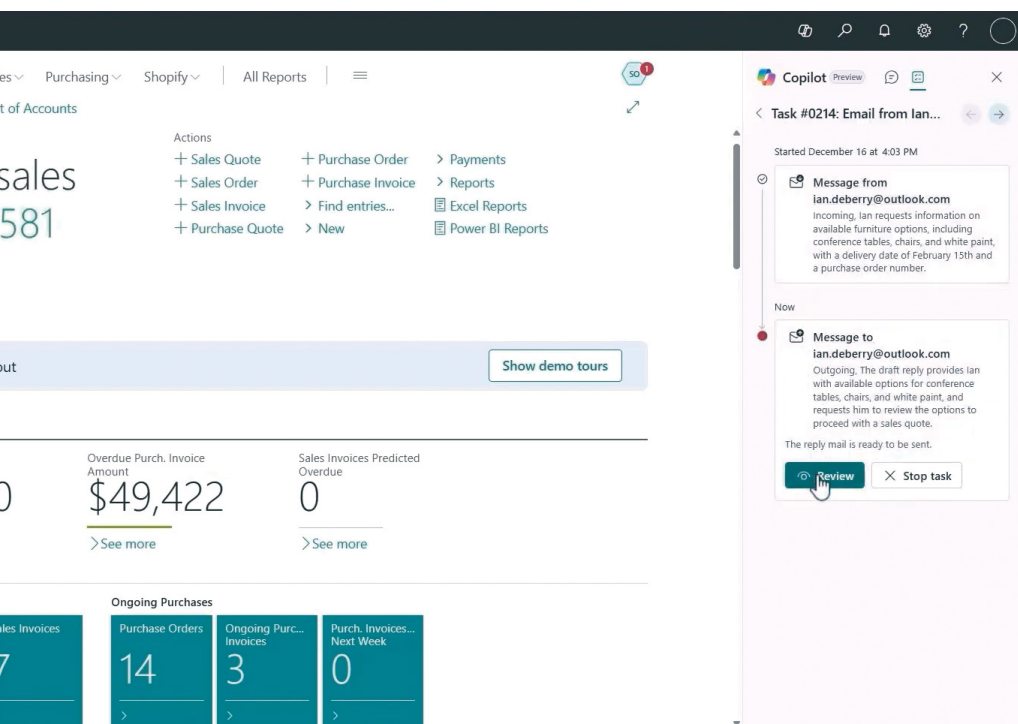
Autonomi er virkelig smart, men du skal have kontrol over det. Microsoft bruger selv udtrykket "human-led, agent-operated" om den retning, de bevæger sig i.

Mennesker sætter retningen og træffer de vigtige beslutninger. Agenterne udfører det konkrete arbejde.

Rollerne ændrer sig

Brugernes roller ændrer sig. De kommer til at taste mindre i Business Central, og i stedet chatte med Copilot og uddelegere opgaver til agenter.

Og din rolle som ERP-manager ændrer sig i takt med den udvikling: du bliver en slags teamleder for agenterne. Ikke fordi du er chef for en afdeling, men fordi du har ansvaret for, hvad der sker i dit ERP-system, og nu er der nye "medarbejdere" i det system, som du skal holde øje med.

Hvad kan agenter i dag?

Microsoft er begyndt med de mest oplagte agenter til Business Central, og derfor har de en Sales Order Agent og Payables Agent, som løbende forbedres.

✳ **Sales Order Agent** overvåger en delt postkasse for indgående e-mails fra kunder. Når en kunde sender en forespørgsel, så opretter agenten et salgstilbud med de ønskede varer, tjekker lagerbeholdningen, sender tilbuddet til kunden (når du har godkendt det) og konverterer det til en salgsordre, når kunden bekræfter.

✳ **Payables Agent** fungerer på samme måde for indgående leverandørfakturaer. Den overvåger en postkasse, læser PDF-fakturaer, finder leverandøren i Business Central, foreslår kontering baseret på historik, matcher til købsordrer og opretter en kladde til købsfaktura. Agenten opretter kun kladder og bogfører først, når du godkender.

Ud over de to færdige agenter er der to andre veje til agenter i Business Central:

- * **Agent Playground** er et designværktøj, der bor direkte i Business Central. Det kom i public preview i starten af 2026, og det giver dig mulighed for at bygge dine egne agenter via instruktioner i naturligt sprog. Det vil sige helt uden kode. Det er en vild oplevelse, når du første gang "koder" ved bare at instruere agenten med almindeligt sprog. Men Agent Playground findes kun i sandkasse-miljøer, så indtil videre er det kun anvendeligt til test.
- * Den anden vej er at bygge agenter i **Copilot Studio**, som er en del af Power Platform. Her kan du bygge agenter, der lever uden for Business Central, men som kan læse og skrive i din Business Central via en MCP-server (Model Context Protocol). Det vender vi tilbage til.

Automatisering, chatbot eller agent

Før du kaster dig over agenter, så er det værd at overveje, om du har brug for en agent, eller om en simplere løsning kan gøre jobbet. Lad os lige definere forskellen på automatiseringer, chatbots og agenter:

- * **En automatisering** følger regler. Når der sker noget bestemt, udfører den en bestemt handling. Det er en jobkø, et Power Automate-flow eller en anden form for regelbaseret logik. Der er ingen fortolkning eller intelligens involveret, kun regler. Hvis du har en proces, hvor kriterierne er klare og forudsigelige, så er en automatisering det bedste valg.
- * **En chatbot** svarer på spørgsmål. Du skriver til den, og den finder et svar i de videnkilder, du har givet den adgang til. Det kan fx være stamdata på varer i Business Central, produktblade i en SharePoint-folder og afsluttede supportsager om produkterne i et kundesystem. Så kan den svare på spørgsmål om dine produkter. Den ændrer ikke data, og den udfører ikke handlinger. Den finder information og formulerer et svar.
- * **En agent** udfører handlinger. Den kan oprette en salgsordre, opdatere en indkøbslinje eller sende en e-mail. Naturligvis baseret på dine instruktioner og afgrænsninger, men inden for de givne rammer, der vil den ræsonnere over situationen og udføre en handling. Det er den afgørende forskel: agenten kan udføre handlinger i din Business Central.

AI-agenter performer bedst der, hvor du ikke har et direkte "if-then"-scenarie. Hvis processen er forudsigelig og har en fast rækkefølge, så er en klassisk automatisering nemmere og faktisk også mere pålidelig.

Men hvis processen kræver, at nogen vurderer data, håndterer undtagelser og tilpasser sig variationer, fx at læse en leverandørfaktura i varierende formater, så giver en agent mening.

Overvej, om en opgave overhovedet kræver AI. Undersøg først, om der findes en app på Microsoft Marketplace, som løser opgaven (det gør der ofte), eller om en almindelig automatisering er nok.

Mennesket har altid ansvaret

Vi skal tale om ansvar, og det er et emne, som ofte forsvinder i glædesrusen over agenternes effektivitet, men det vender retur som tømmermænd, når en bruger siger, at "det var ikke mig, der bogførte det forkert. Det var min agent."

Ingen kan lægge ansvaret fra sig. Dine posteringer i Business Central er stadig dine, også selv om du er blevet rådgivet af AI. Det gælder, uanset om du har spurgt en chatbot til råds eller ladet en agent bogføre eller ændre stamdata.

Det føles som en nem undskyldning at sige, at det var agenten, der gjorde det. Men ansvaret er dit. Hvis du har sat en bogføringsgruppe forkert op, så bærer du ansvaret. At du har valgt at bruge en agent ændrer ikke på den ansvarsfordeling.

Der er to forskellige aspekter af ansvar, vi skal snakke om.

- 1 Det ene handler om den rådgivning, du og dine kolleger indhenter fra AI-værktøjer uden for Business Central. Du skal have en politik for, hvem der må anvende AI-hjælp til hvad.
- 2 Det andet aspekt handler om, hvad agenterne gør inde i Business Central. Der har du Microsofts princip om "human-in-the-loop" og kan konfigurere, hvor stramt du vil holde kontrollen.

1. Ansvar for gode råd fra AI

I dag vil brugere, der støder på en udfordring i Business Central, ofte spørge et AI-værktøj i stedet for at ringe til en konsulent. Og AI-værktøjer kan give brugbare svar, men de kan også misforstå eller tage fejl.

Men det mest problematiske er, hvis AI-værktøjet ikke har nok kontekst. Når AI ikke kender hele din opsætning, så vil den forsøge at besvare dit konkrete spørgsmål ud fra mangelfulde forudsætninger.

Det kræver faglig ekspertise at vurdere, om et AI-svar er korrekt. Hvis en medarbejder uden erfaring beder et AI-værktøj om hjælp til at ændre en opsætning, så har vedkommende ingen forudsætninger for at vurdere, om svaret er rigtigt. Den sunde fornuft kræver faglig ballast.

Som ERP-manager bør du have en holdning til, hvordan din organisation bruger AI-værktøjer i forbindelse med ERP. Hvornår er det okay at spørge et AI-værktøj? Og hvornår kræver det en fagperson? Hvor grundigt skal der testes, og hvem er ansvarlig for at teste?

2. Ansvaret for agents handlinger

Microsofts agenter er designet, så du kan vælge, hvor meget kontrol du vil have. Det kalder de "human-in-the-loop". Du er med i processen, og du kan godkende, afvise eller justere, hvad agenten gør.

Princippet er ikke nyt. Du kender det fra andre områder i Business Central. Når du opsætter en jobkø, der bogfører automatisk, så kører du typisk processen manuelt et antal gange først for at sikre, at den gør det rigtige. Først når du har tillid til, at det fungerer, så lader du den køre automatisk. Det er den samme tankegang, du skal have med agenter.

Tag løbende stilling til, hvilke kontrolpunkter du kan fjerne, fordi du har tilstrækkelig tillid til agenten. Og vær klar til at indføre nye kontrolpunkter, hvis du begynder at se fejl.

Sales Order Agent sender for eksempel notifikationer til dit rollecenter, hver gang den har brug for din opmærksomhed, fx når den vil sende en e-mail til en kunde, når den mangler data, eller når den har brug for en godkendelse.

Og Payables Agent opretter kun kladder og beder dig om at gennemse, før noget bliver bogført.

Rettigheder for agenter

Du kender allerede rettighedsstyring i Business Central. Du ved, at du ikke skal give alle medarbejdere superrettigheder, og du ved, at revisionen vil påtale det, hvis du gør det. Den samme logik gælder for agenter. Vi går ikke i dybden med rettighedsstyring for agenter her, men de principper, du kender fra kapitlet om roller og rettigheder, gælder også for dine agenter.

Når du opsætter en agent i Agent Playground, så giver du den en profil og et sæt rettigheder, præcis som du giver en bruger. Profilen bestemmer, hvilke sider og menupunkter agenten kan se, og rettighederne bestemmer, hvad den må gøre: læse, oprette, redigere, slette.

Med Copilot Studio fungerer det anderledes. Her forbinder du agenten til Business Central via en MCP-forbindelse, og den har ikke adgang til selve brugerfladen eller menupunkter i Business Central. I stedet styres adgangen af, om forbindelsen er sat op med læse-, redigerings- eller sletterettigheder.

Tænk på den måde, du allerede kender: Når du ansætter en ny medarbejder, så giver du vedkommende adgang til bestemte dele af systemet, forklarer arbejdsopgaverne og holder øje med, om tingene bliver gjort rigtigt i starten. Du giver naturligvis ikke en ny lagermedarbejder superbruger-rettigheder i Business Central. Du giver dem en scanner og en afgrænset proces, fordi det er det, de skal bruge for at udføre deres arbejde.

Sådan skal din tilgang til agenter også være: Du giver dem en rolle, et sæt rettigheder og nogle instruktioner. Og så holder du øje med, om de gør det, du har bedt dem om.

Agenter er ikke lige som mennesker

Du synes måske, at vi får agenter til at lyde som almindelige brugere. Og agenter opfører sig også lige som almindelige brugere, men de har en anden personlighed end mennesker.

Forskellen fra en menneskelig medarbejder er, at en agent altid følger de regler, du har givet den. Den tager ikke en hurtig genvej, fordi klokken er mange, og den glemmer ikke en procedure, fordi den har travlt.

Men den har heller ikke den sunde fornuft, som en erfaren medarbejder har. Hvis du har bedt din agent om altid at foreslå den vare, der historisk har solgt bedst, så vil den gøre præcis, hvad du har bedt om. Og så vil den altid foreslå den røde t-shirt til alle kunder, mens de blå og grønne samler støv på lageret.

En sælger ville efter tre-fire ordrer begynde at tænke over, om det nu var rigtigt. Agenten pløjer bare derudad.

Det er en vigtig pointe at tage med sig: en agents "sunde fornuft" er forudsigelig, fordi den har præcis den fornuft, du beder den om at have. Til gengæld er den mere uforudsigelig hos mennesker, hvor erfaring, situationsfornemmelse og personlige relationer spiller ind. Begge dele har fordele og ulemper, og som ERP-manager skal du have styr på dine agenter fornuft.

Det betyder også, at du skal teste agenter anderledes, end du tester mennesker. En medarbejder kan blive træt, distraheret eller tage en genvej, og derfor tester du, om vedkommende kan udføre en proces korrekt hver gang. En agent har ikke det problem. Hvis den gør noget rigtigt én gang, så gør den det også rigtigt næste gang.

Til gengæld laver agenter andre typer fejl. De kan misforstå en instruktion, håndtere en undtagelse forkert eller drage en forkert slutning fra dine data. Og den slags fejl opdager du ikke ved at teste det samme scenarie to gange. Du opdager dem ved at teste med variationer: andre data, andre kombinationer, andre undtagelser. Gå ikke ud fra, at en simpel opgave automatisk bliver håndteret korrekt, bare fordi den virker enkel. Du skal teste meget mere grundigt i starten, end du tror er nødvendigt.

Hvad koster det?

De færdige agenter i Business Central og dine egne agenter bygget i Copilot Studio forbruger "credits". Og vi tør slet ikke skrive i en guide som denne, hvad det koster at bruge agenter, for prismodellen vil sikkert ændre sig løbende.

Men som ERP-manager skal du have styr på, hvor meget det koster at bruge agenter, og om det kan betale sig. Det er bestemt ikke gratis.

Det er en god idé at holde øje med forbruget, især i starten, så du kan vurdere, om omkostningerne står i et rimeligt forhold til tidsbesparelsen.

Agent Playground

Med Agent Playground kan du selv designe agenter direkte i Business Central. Hvis du kender Sales Order Agent eller Payables Agent, så kender du det interface, de lever i: et lille ikon øverst til højre, en opgaverude i siden af skærmen, notifikationer på rollecenteret. Agent Playground giver dig mulighed for at bygge din egen agent i samme stil.

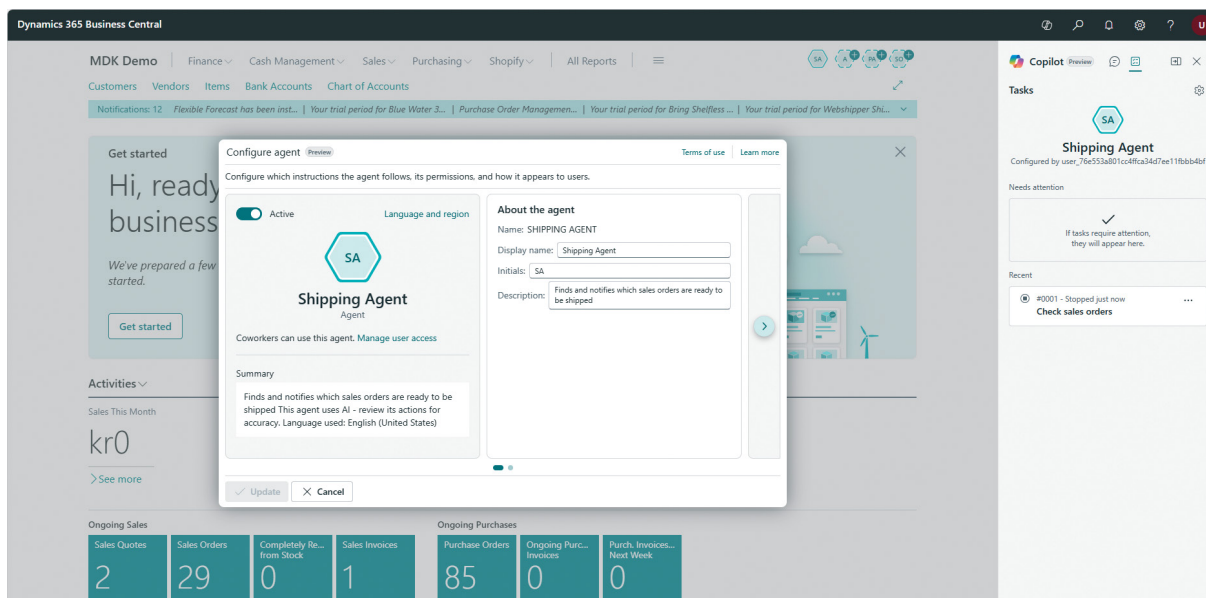
Det interessante er, at der ikke er nogen kode involveret. Du skriver instruktioner i almindeligt sprog: hvad den skal gøre, hvad den ikke må, og hvornår den skal bede om hjælp. Hvis du kan forklare en proces med ord, kan du i princippet få agenten til at udføre den.

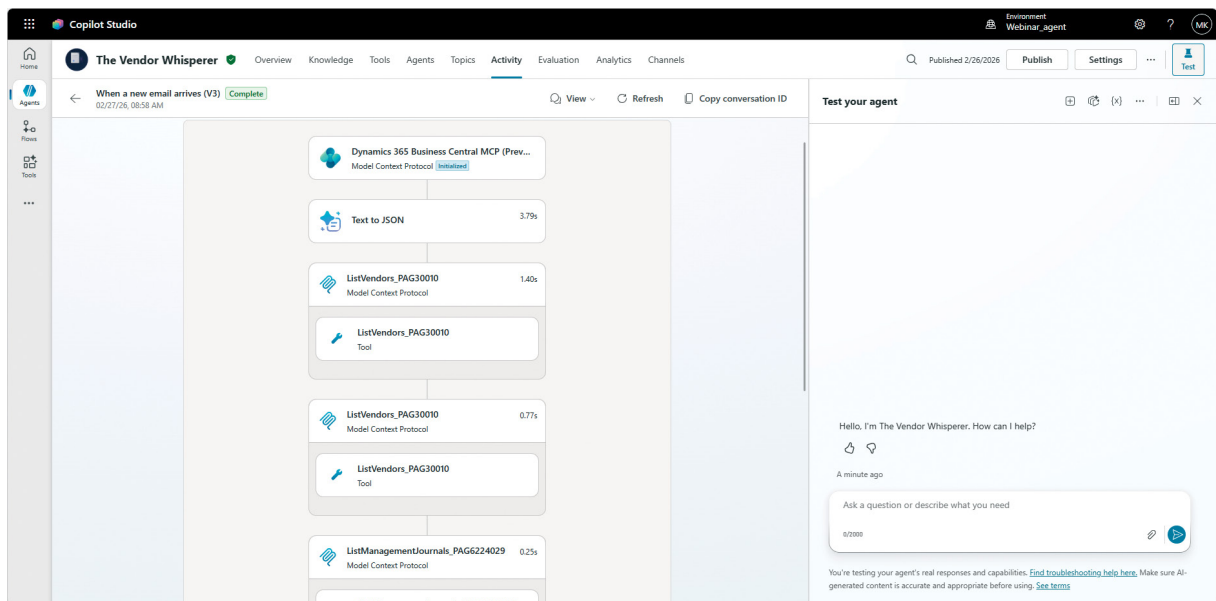
Men det hedder Playground af en grund. Det findes kun i sandkasse-miljøer, og det er ikke klar til produktion.

Microsoft har lanceret det for at lade brugere og partnere eksperimentere og indsamle erfaringer med, hvad der virker, og hvad der går galt.

Rådet til dig som ERP-manager er klart: du har ikke et driftsansvar for Agent Playground, for den kører kun i sandkassen. Men du kan gøre dig selv en tjeneste ved at begynde at lege med det allerede nu. Når teknologien modnes og bliver klar til produktion, så er du godt forberedt til hurtigt at kunne sætte procesoptimering i værk.

Det er Microsofts vision, at agenter bliver rygraden i at bygge forretningsprocesser fremover. Uanset hvad du mener om den vision, så er det klogt at forstå, hvad der er på vej.

Agenter uden for Business Central

Agenter behøver ikke at bo inde i Business Central. Med Copilot Studio, som er en del af Power Platform, kan du bygge agenter, der lever et helt andet sted, fx i Teams, på en hjemmeside, i Outlook, men som kan læse og skrive i Business Central.

Forbindelsen mellem Copilot Studio og Business Central sker via en MCP-server (Model Context Protocol). MCP er en åben standard, der gør det muligt for AI-agenter at forstå datastruktur og udføre handlinger i andre systemer.

I praksis betyder det, at du inde i Business Central konfigurerer, hvilke API'er agenten må bruge, og i Copilot Studio bygger du agenten og dens logik.

Opsætningen i Business Central er forholdsvis enkel. Du finder siden "MCP Server Configuration", opretter en konfiguration og tilføjer de API-sider, agenten skal have adgang til. For hvert API kan du vælge, om agenten må læse, oprette, ændre eller slette data.

I Copilot Studio tilføjer du MCP-forbindelsen, og så har agenten adgang til de data og funktioner, du har eksponeret. Derfra bygger du agenten med instruktioner, triggers og eventuelle Power Automate-flows.

Som ERP-manager behøver du ikke selv at bygge agenter. Men du bør vide, hvad der er muligt, og du bør kunne stille de rigtige spørgsmål til din leverandør og til kolleger, som er i gang med AI-tiltag: Kan denne proces automatiseres med en agent? Hvad skal der til? Hvad er risici? Og hvordan holder vi kontrol?

Tænk vildere men hold kontrol

Med AI-agenter er det nemmere at komme i gang med automatiseringer end nogensinde. Du behøver ikke en udvikler til at skrive kode. Du kan formulere en proces i naturligt sprog og få en agent til at udføre den. Det er en vild forandring.

Men nemmere at bygge betyder ikke nemmere at styre. En agent, der kan klikke på menupunkter og opdatere data, kan også lave fejl i stor skala, hvis den ikke er sat rigtigt op. Og fejl skalerer lynhurtigt, fordi agenten ikke stopper op og tænker "det her virker vist forkert", sådan som et menneske ville gøre.

Hvis du bygger mange agenter, risikerer du, at forskellige agenter arbejder i modsatte retninger, uden at nogen har det fulde overblik. En agent sænker en værdi, en anden hæver den, og så kører de ellers bare derudad, og en dag ringer en kunde og spørger, hvorfor de får 32 e-mails om dagen fra agenterne.

Her er en praktisk handlingsplan, du kan bruge som udgangspunkt:

- 1 Forstå hvad der findes.** Kend de færdige agenter fra Microsoft. Kend mulighederne i Agent Playground og Copilot Studio. Du behøver ikke at mestre teknologien, men du skal vide nok til at stille gode spørgsmål. Hold også øje med, om Microsoft udgiver nye standardagenter, der er relevante for din virksomhed. Teknologien bevæger sig hurtigt.
- 2 Test i sandkassen.** Kopiér dit produktionsmiljø til en sandkasse og eksperimentér der. Det er præcis den samme anbefaling, som gælder for apps og opdateringer, og den gælder i endnu højere grad for agenter.
- 3 Involver din leverandør.** Agenter i Copilot Studio kræver viden om både Power Platform og Business Central. Det er et samarbejde, der typisk kræver kompetencer fra begge verdener.
- 4 Læg en strategi.** Hvornår er AI-agenter svaret? Hvornår er en app bedre? Hvornår er et Power Automate-flow nok? Og hvornår er den rigtige løsning simpelthen at ringe til en konsulent? Du skal ikke bruge AI på alt, men du bør have en holdning til, hvornår det giver mening.
- 5 Optimér løbende.** En agent er ikke noget, du implementerer og glemmer. Du skal genbesøge agenterne, vurdere om de stadig gør det rigtige, og justere instruktioner og rettigheder, når processerne ændrer sig.

Hold også øje med, om ny funktionalitet eller nye agenter fra Microsoft giver anledning til at ændre dine egne agenter. Test, evaluér, justér, gentag. En god proces med agenter er en proces, du løbende forbedrer, præcis som du gør med alle andre processer i din Business Central.

5. APPS

Det er ikke så mange år siden, at tilretninger i et ERP-system betød, at en udvikler skrev direkte oven i den kildekode, som blev leveret fra Microsoft. Det fungerede, men man smadrede desværre også kildekoden i processen. Og når Microsoft så udgav en ny version, så skulle al den overskrevne kode gennemgås og tilpasses, og det var derfor, at opgraderinger var så omfattende.

I dag fungerer det anderledes. Når du installerer en extension, enten en app fra Microsoft Marketplace eller en skræddersyet PTE, så skriver den ikke oven i kildekoden. Den lytter på bestemte hændelser inde i standardkoden og reagerer på dem.

Det fungerer som en krog, der hæfter sig fast i et punkt i koden. Når Business Central kommer til det punkt, så griber extensionen ind og tilføjer sin funktionalitet. Men selve standardkoden er urørt.

Det er den arkitektur, der gør det muligt at opdatere Business Central løbende uden at ødelægge dine tilretninger. Standardkoden kan udskiftes, og så længe dine extensions stadig kan hæfte sig fast de rigtige steder, så virker det hele.

Du kan få udviklet en extension specielt til din løsning, og det kalder man en Per Tenant Extension, forkortet PTE. Eller du kan installere en app fra Microsoft Marketplace (der hed AppSource i gamle dage og ofte stadig kaldes det).

Apps er udviklet af Microsoft-partnere, og de er godkendt af Microsoft og opfylder deres dokumentationskrav, og mens de gør det nemt at udvide funktionaliteten, så skal du også håndtere dem på en bestemt måde.

The screenshot displays the Microsoft Marketplace interface. At the top, there's a navigation bar with 'Microsoft | Marketplace' and a search bar. Below this, a sidebar on the left contains filters for 'Products (1)', 'Azure', 'Copilot', and 'Dynamics 365 (1)'. The main content area features a banner for 'Dynamics 365 Business Central' with a description and a 'Get Dynamics 365 Business Central >' link. Below the banner, the 'Apps results' section shows a list of five apps, each with a rating and a 'Free trial' button. The apps are: 'Master Data Information' (4.9 rating), 'Use Dynamics' (4.9 rating), 'Intercompany' (4.8 rating), 'Continia Document Capture' (4.8 rating), and 'Continia OPplus Trial Balance and VAT DACH' (4.8 rating).

App Name	Rating	Free Trial
Master Data Information	★ 4.9 (63 ratings)	Free trial
Use Dynamics	★ 4.9 (73 ratings)	Free
Intercompany	★ 4.8 (46 ratings)	Free trial
Continia Document Capture	★ 4.8 (85 ratings)	Free trial
Continia OPplus Trial Balance and VAT DACH	★ 4.8 (85 ratings)	Free trial

Din strategi for funktionelle behov

Når du som ERP-manager står med et funktionelt behov, som Business Central ikke umiddelbart dækker, så er det en god idé at have en bestemt rækkefølge for, hvordan du løser det.

- 1 Første skridt er altid at undersøge, om standard Business Central kan løse behovet. Det er ikke ualmindeligt, at en funktion allerede findes, men aldrig er blevet taget i brug. Måske kræver det bare lidt opsætning og brugertræning.
- 2 Hvis standardløsningen ikke rækker, så kig efter en app på Microsoft Marketplace. Der er mange tusinde apps tilgængelige, og der er en god chance for, at nogen allerede har løst dit problem.
- 3 Først hvis hverken standardløsningen eller en eksisterende app dækker behovet, bør du overveje en PTE, en kundespecifik udvikling. En PTE giver dig præcis den funktionalitet, du har brug for, men du ejer selv den tekniske gæld.

Vælg apps frem for tilretning

Så i dette kapitel slår vi et slag for, at du skal vælge apps frem for specialudviklede tilretninger, der hvor det er muligt, så du ikke skal bære på en teknisk gæld ved alle opdateringer i fremtiden.

Når Microsoft udgiver en partners app på Microsoft Marketplace, så har Microsoft kontrolleret, at app'en virker med Business Central. De garanterer, at app'en kan afvikles uden at få Business Central til at bryde i brand, og app-leverandøren bærer den tekniske gæld med at sikre, at app'en også virker i fremtidige opdateringer.

Men Microsoft tager ikke noget ansvar for, at app'en er klogt udviklet, eller at den er smart at bruge.

Som ERP-manager må du selv tage ansvaret for at vælge de rette apps. Du kan naturligvis støtte dig lidt til stjerner og evalueringer på Microsoft Marketplace, men det er en rigtig god idé at spørge din ERP-leverandør, hvilke apps de har gode erfaringer med.

Som regel kan de give dig rådgivning om de mest kendte og hyppigst anvendte apps inden for et funktionsområde, fx løsninger til udgiftshåndtering eller integration til en shipping-agent.

Jo mere specifikt, du kan definere krav og ønsker, des bedre rådgivning kan du få til at sammenligne mulige apps på funktionalitet, anskaffelsespris og drift.

Nogle gange oplever virksomheder, at deres ERP-leverandør hellere vil udvikle end anbefale apps, og det skyldes måske, at deres forretning stadig er fokuseret på udvikling og konsulenttimer. Vi oplever ofte, at virksomheder i den situation selv researcher på Microsoft Marketplace, og det er en god idé.

Find et udvalg af apps på Microsoft Marketplace, der ser lovende ud til dit behov. Tjek at de er kompatible med din landeversion. Undersøg app-leverandørens website. Tjek om de har demo-videoer, release-notes og den slags, som signalerer, at de griber opgaven professionelt an.

Det er slet ikke sikkert, at din ERP-leverandør har styr på, hvad der findes af tilgængelige apps. Det er også svært at følge med, for der er mange tusinder apps på Microsoft Marketplace, så du kan ikke forvente, at din leverandør kender alle muligheder, og det kræver sikkert, at du betaler din leverandør for at researche.

Så hvis du har modet på det, så tag selv teten. Det kunne være, at du har et behov for at tillægge gebyrer på salgsordrer. Det er Business Central ikke særlig god til som standard. Men måske har nogen lavet en app til det.

Det kunne også være, at du har brug for hensættelse til bonus. Det er Business Central heller ikke særlig god til som standard. Men måske findes der en app.

Og hvis der er en app, som virker lovende, så kan du udfordre din ERP-leverandør på, om ikke I sammen bør kigge nærmere på den app.

Opdatering af apps

App-leverandørerne er ansvarlige for, at deres apps lever op til Microsofts krav og er opdaterede til nyeste version af Business Central, modsat skræddersyede tilføjelser (PTE), hvor du selv har det ansvar.

Microsoft har samlet administrationen af både PTE'er og Marketplace-apps i Admin-centeret. Der kan du se alle installerede extensions og styre opdateringer.

☰

Environments

Notification Recipients

Microsoft Entra Apps

Telemetry

Reported Outages

Operations

Capacity

Environments > Manage apps

Staging-Prod-Business Central

Refresh

Name ↑	Publisher	Installed Version	Latest Available V...	Available Update Action
AMC Banking 365 Fundamen	Microsoft	25.1.25873.26186		Up to Date
API - Cross Environment Intei	Microsoft	25.1.25873.26186		Up to Date
API Reports - Finance	Microsoft	25.1.25873.26186		Up to Date
Abakion App Manager Core	Abakion	25.2.202447.112567	25.2.202450.114485	Install update
Abakion Manager Foundation	Abakion	25.0.202443.109756	25.2.202450.114627	Action required
Application	Microsoft	25.1.25873.26186		Up to Date
Assign Quantity	Abakion	25.0.202443.109842	25.2.202451.114989	Install update
Audit File Export	Microsoft	25.1.25873.26186		Up to Date
B2B Ecommerce - Webshop &	Abakion	25.0.202443.109960	25.2.202451.115089	Action required

Som standard opdaterer Business Central kun dine apps i forbindelse med major-opdateringer (april og oktober). Men du kan ændre indstillingen til "With minor and major updates", og så følger app-opdateringerne med hver månedlig opdatering af Business Central.

Uanset hvad du vælger, så kan Microsoft tvinge en app-opdatering igennem ved en minor-opdatering, hvis den installerede version af appen ellers ville gå i stykker. Så indstillingen giver dig kontrol, men ikke vetoet. Det har du også læst om i kapitlet om opdatering.

Hvis du anvender apps fra flere forskellige leverandører, så er det ikke nok, at de hver især fungerer fejlfrit på den nye version, de skal også fungere fejlfrit indbyrdes.

Måske kan du udlicitere ansvaret og test-opgaven til din ERP-leverandør, men du har det overordnede ansvar for, at opgaven bliver udført. Du kan ikke regne med, at din ERP-leverandør proaktivt tester den samlede løsning før en opdatering, hvis du ikke har aftalt opgaven med dem.

Du skal også overveje, om leverandøren kender din virksomheds processer i nok detaljer til at udføre en test, der giver dig sikkerhed. Hvis testen bliver for overordnet og generisk, så skaber den falsk tryghed.

Slette apps

Hvis du vælger at afinstallere en app, så beholder Business Central som standard alle appens data i databasen. Det betyder reelt, at du kan ombestemme dig og geninstallere den igen uden at miste noget.

Men hvis du er sikker på, at du aldrig skal bruge appen igen, kan du slå "Delete Extension Data" til under afinstallationen, og så sletter Business Central tabellerne permanent. Den beslutning kan du ikke fortryde.

Vær også opmærksom på, at afinstallerede apps, hvor du ikke har slettet data, stadig optager plads og potentielt kan påvirke performance. Datamodellen indlæser nemlig stadig data fra afinstallerede extensions.

6. SIKKERHED

Som ERP-manager har du måske ikke IT-sikkerhed som dit primære ansvarsområde. Men din Business Central indeholder virksomhedens mest følsomme og forretningskritiske data.

Det gør sikkerhed til noget, du er nødt til at forholde dig til, også selv om du har en IT-afdeling, der tager sig af det tekniske.

Så, nu får du de basale sikkerhedsemner, som du som ERP-manager skal have styr på.

1. Brug Multifaktor-godkendelse

Multifaktor-godkendelse (MFA) er en af de mest effektive sikkerhedsforanstaltninger, du kan have. Princippet er enkelt: Når du logger ind, skal du bekræfte din identitet med mere end bare et password. Typisk ved at godkende på din telefon.

MFA er i rivende udvikling. For kort tid siden fik du en SMS med en engangskode. Så fik vi en app, Microsoft Authenticator, hvor du skal godkende et login. Der kommer hele tiden bedre metoder.

2. Passwords bliver mindre vigtige

Passwords er til gengæld ved at blive sekundære. Microsofts egne anbefalinger er nu, at passwords ikke behøver at udløbe, at de skal være mindst 14 tegn lange, og at du ikke skal bruge mere energi på det end det.

Grunden er enkel: Jo sværere vi gør det for os selv, des nemmere gør vi det for angriberne. Hvis du skal skifte password hver måned, og det skal være komplekst, så ender du med at vælge noget, du kan huske, og så ændrer du bare det sidste tegn hver måned.

Computere er blevet så hurtige til at gætte passwords med brute force, at det eneste reelle forsvar er at begrænse antallet af loginforsøg og supplere med multifaktor-godkendelse. Når du kun må forsøge at logge ind ti gange, før kontoen låses, så kan en computer ikke fyre tusindvis af gæt af i sekundet.

Hvis du stadig bruger passwords, så vælg noget, der er unikt for dig. Lav en sætning i hovedet, og brug fx de første tre bogstaver af hvert ord. Basér det på noget, der betyder noget for dig, men som ikke er et navn eller et ord, der kan slås op.

Det bedste, du kan gøre, er at minimere antallet af steder, du overhovedet har et password. Brug din Microsoft-konto eller Google-konto til at logge ind på andre tjenester, så du kun har ét sted, hvor du skal vedligeholde sikkerheden. Så kan du gøre det ene sted rigtig sikkert.

Mange bruger password-managere til at generere og opbevare stærke passwords. Det kan fungere fint, men det skal gøres ordentligt. Brug en professionel password-manager med en stærk hovedkode og tofaktor-godkendelse. Gem aldrig passwords i et Word- eller Excel-dokument, heller ikke selv om du password-beskytter filen.

Hackere går sjældent efter dine lokale filer. De hacker databaser hos de tjenester, du er tilmeldt. Når en shopping-side bliver kompromitteret, får angriberne adgang til tusindvis af e-mailadresser og hashede passwords. Og så prøver de den samme kombination på alle andre tjenester. Derfor er det afgørende, at du ikke genbruger passwords.

3. Mennesker er farlige

Det er desværre sådan, at medarbejderne til stadighed er den største sikkerhedsrisiko. Mængden af cyberangreb er skræmmende og desværre stigende.

Den klassiske trussel er phishing: En e-mail, der ser troværdig ud, men som lokker dig til at klikke på et link eller afgive dine loginoplysninger. Det har eksisteret i mange år, og de fleste kender til det. Men angrebene bliver mere sofistikerede.

Med AI kan man nu klonе en stemme og ringe op som en anden person. En angriber kan udgive sig for at være din direktør og bede dig overføre penge eller udlevere adgangsoplysninger. Det kan være svært at høre forskel, især hvis du ikke kender personen godt.

Modtrækket er klare procedurer. Sørg for at aftale, at din direktør aldrig vil sende en SMS om at overføre penge. Der vil aldrig komme en e-mail, der bare siger "betal det her". Betalinger og adgangsåndringer skal altid gå ad de rette veje, og kritiske handlinger bør bekræftes personligt ansigt-til-ansigt eller med et aftalt sikkerhedsord.

Som ERP-manager bør du sikre, at alle medarbejdere, der kan foretage økonomiske transaktioner i Business Central, har faste procedurer for verifikation. Det gælder også medarbejdere med ansvar for sikkerhedsrelaterede ændringer.

4. Udnyt Microsofts Security Defaults

Microsoft udvider løbende deres sikkerhedspakke, og som minimum bør du have Microsofts Security Defaults slået til. Det er en samling af grundlæggende sikkerhedsindstillinger, som Microsoft vedligeholder og opdaterer.

Security Defaults er ikke det mest avancerede sikkerhedsniveau, men det gør, at din baseline følger med tiden. Nye sikkerhedskrav bliver løbende tilføjet, og efter en periode gør Microsoft dem til standard. Det betyder, at din sikkerhed forbedrer sig, uden at du behøver at have det store indblik i ændringerne.

For alle danske virksomheder, der bruger Microsoft 365 og Business Central, bør Security Defaults som minimum være aktiveret.

5. Få styr på backup-procedureerne

Backup er desværre stadig et område, hvor mange virksomheder snubler, ikke fordi de mangler en backup, men fordi de ikke jævnligt tjekker, at den virker.

Sørg for, at der er taget backup af alt: e-mails, filer i OneDrive, SharePoint, og naturligvis Business Central. Microsoft gemmer backups af Business Central 28 dage tilbage, og du kan selv starte en restore fra Admin-centeret. Men det dækker kun selve Business Central.

Dine filer i OneDrive og SharePoint er også sårbare. Hvis din computer bliver ramt af ransomware, som krypterer alle filer, så synkroniseres de krypterede filer automatisk op til OneDrive.

Derfor bør du have en tredjeparts-backup, en helt selvstændig kopi af dine data, som ikke er forbundet med de systemer, der potentielt kan blive kompromitteret. Det er ikke nok at have filer på computeren og i OneDrive. Begge kan rammes samtidig.

Og så det vigtigste: Kontrollér jævnligt, at din backup rent faktisk kører. Der er virksomheder, der først finder ud af, at backuppen ikke har kørt i 14 dage, den dag de får brug for den.

De fleste backup-løsninger kan selv kontrollere, at backup-filen bliver dannet korrekt og scanne efter fejl, og sende en notifikation hvis der er noget du skal følge op på.

Og så er det også vigtigt, at du periodisk kontrollerer, at en backup reelt kan genindlæses. Det er der desværre ikke særlig mange virksomheder, der gør, men det er en rigtig god idé.

6. Læg en beredskabsplan for et angreb

Hvad gør du, når det går galt? Det er et spørgsmål, de fleste små og mellemstore virksomheder ikke har besvaret på forhånd.

Store virksomheder har beredskabsplaner med detaljerede procedurer for, hvem der gør hvad og i hvilken rækkefølge. De har øvet scenarierne og har skabeloner klar til at informere kunder og myndigheder. Når en sikkerhedshændelse opstår, starter de en punktplan.

De fleste små og mellemstore virksomheder har ikke en plan. Og når det sker, så går tingene stærkt, og du ender med at træffe vigtige beslutninger under pres, som du helst skulle have truffet i ro.

Der skal kommunikeres internt og eksternt, og der skal undersøges, hvad der er sket, og de første 24 timer går ofte med at finde ud af, hvad der overhovedet er sket. Tiden løber.

Hvis du ikke får lavet en fuld beredskabsplan, så hav som minimum en plan for dette på plads.

Stop ulykken. Det første du skal gøre, er at standse det, der er i gang. Det kan betyde at deaktivere kompromitterede konti eller lukke adgangen til bestemte systemer.

Hav nogen, du kan ringe til. Sørg for at have en sikkerhedsrådgiver eller IT-partner, du kan kontakte med det samme. En person, der kan hjælpe dig med at holde hovedet koldt og lægge en plan for de næste 30 minutter.

Kend dine informationspligter. Med GDPR skal du informere Datatilsynet inden for 72 timer og de berørte personer uden unødigt forsinkelse. Hav styr på hvem du skal kontakte, og hvad du skal melde ud.

Det er bedre at have en simpel plan end ingen plan. Sæt tre timer af til at gennemtænke de mest sandsynlige scenarier: Hvad gør vi ved et ransomware-angreb? Hvad gør vi, hvis en e-mailkonto bliver kompromitteret? Hvad gør vi ved et datalæk? Du behøver ikke dække alt, men du skal have tænkt de mest oplagte situationer igennem, inden de opstår.

7. Gør opdateringer obligatoriske

Opdateringer af Windows skal bare køre. Det er en del af den basale sikkerhedshygiejne, og det bør være en fast del af praksis hos alle medarbejdere.

Microsoft udgiver løbende sikkerhedsopdateringer, og de bør installeres, så snart de er tilgængelige. Det bør styres centralt med Microsoft Intune, som er inkluderet i de fleste Microsoft 365-licenspakker. Med Intune kan du sikre, at alle virksomhedens enheder får opdateringerne, uden at det afhænger af, om den enkelte medarbejder husker at trykke "opdater nu".

8. Mobile enheder

Telefonen er blevet centrum for vores digitale liv, og den er også blevet en vigtig del af adgangen til virksomhedens systemer. Den bruges til multifaktor-godkendelse, til Teams-opkald, til at læse e-mails og godkende betalinger.

Det rejser spørgsmålet: Hvem styrer telefonen?

Der er tre tilgange:

- ✱ Firmatelefon med fuld styring, hvor virksomheden ejer og kontrollerer enheden helt. Det giver mest kontrol, men det er også mest indgribende for medarbejderen.
- ✱ Privat telefon uden styring, hvor medarbejderen bruger sin egen telefon til alt, og virksomheden har ingen kontrol. Det er den mest risikable løsning.
- ✱ Den tredje vej, som flere og flere virksomheder vælger, er at styre virksomhedens apps på medarbejderens private telefon. Med Intune kan du adskille firmadata fra private data på samme enhed. Medarbejderen beholder fuld kontrol over sine private apps, billeder og konti.

Men virksomhedens apps (e-mail, filer, Teams) hentes gennem en firmaportal og lever i et beskyttet lag.

Data kan ikke kopieres ud af virksomhedsapps. Man kan ikke tage screenshots af Outlook-appen. Og hvis telefonen bliver stjålet, kan virksomheden fjernslette firmadata uden at røre medarbejderens private indhold.

Når en medarbejder stopper, slettes virksomhedsapps centralt, og alt firmadata forsvinder. Medarbejderen kan beholde sin telefon med alle private data intakt.

Det er en løsning, der respekterer medarbejderens privatliv og samtidig beskytter virksomhedens data. Den kræver et vist setup, men med Intune er det overkommeligt.

9. Hjemmearbejde og VPN

Når medarbejdere arbejder hjemmefra eller fra en lufthavn, en konference eller en café, så bruger de en forbindelse, som virksomheden ikke kontrollerer.

Det er et problem. Hjemme hos medarbejderen kan routeren være forældet og uden sikkerhedsopdateringer. I en lufthavn kan der sidde nogen, der har oprettet et falsk WiFi-netværk med samme navn som lufthavnens officielle netværk. Alt, hvad du sender og modtager, passerer så igennem angriberens computer.

Løsningen er VPN, som er en krypteret tunnel mellem medarbejderens enhed og virksomhedens netværk. Med en VPN er alt krypteret.

VPN har eksisteret længe, men der var en periode, hvor mange virksomheder gik væk fra det, fordi det var besværligt for brugerne. Det er ved at ændre sig. Dels fordi trusselsbilledet er skarpere, dels fordi alternativet, at virksomheden skal sikre medarbejderens private internetforbindelse, er upraktisk og grænseoverskridende. Det er nemmere at kryptere trafikken med en VPN end at styre, hvilken router en medarbejder har derhjemme.

Hvis din virksomhed har medarbejdere, der arbejder uden for kontoret, så bør du have en VPN-løsning på plads, og medarbejderne skal vide, at de skal bruge den.

10. Antivirus

Antivirus er i dag så grundlæggende, at det næsten ikke fortjener sit eget afsnit. Microsoft Defender er indbygget i Windows og kører automatisk. Det scanner filer, opdateres dagligt, og du behøver ikke installere noget ekstra.

For 20 år siden var antivirus-programmer en stor ting, men i dag er den funktionalitet en del af operativsystemet. Sørg for, at Defender er slået til og opdateret, og brug din energi på de øvrige sikkerhedsområder, som kræver mere.

11. Privileged Identity Management

Et princip, som er ved at vinde indpas, er Privileged Identity Management. Idéen er enkel: Dine administrative rettigheder er der, men de er ikke aktive.

I gamle dage havde en IT-administrator typisk to brugere: En til dagligt arbejde og en med administratorrettigheder. Med Privileged Identity Management har du kun én bruger. Dine administrative rettigheder ligger på din profil, men de er slået fra. Når du har brug for at udføre en administrativ opgave, fx ændre et miljø i Admin-centeret, tildeler du dig selv midlertidig adgang, fx i to timer. Når opgaven er udført, eller tiden udløber, deaktiveres rettighederne automatisk.

Fordelen er, at hvis din konto bliver kompromitteret, har angriberen kun adgang til det, en almindelig bruger kan. De administrative rettigheder er ikke aktive og kan ikke misbruges.

Privileged Identity Management kræver en ekstra licens fra Microsoft og er derfor mest anvendt af mellemstore og store virksomheder.

Under alle omstændigheder bør du som ERP-manager overveje: Hvor mange personer har administrative rettigheder til jeres miljø, og er de aktive hele tiden? Hvis svaret er ja, så er det en risiko, du bør adressere.

Det samme gælder for dine leverandører. Din ERP-leverandør har typisk adgang til dit miljø for at kunne supportere dig. Men den adgang bør ikke være aktiv hele tiden.

Bed din leverandør om at bruge Privileged Identity Management eller en tilsvarende mekanisme, så deres adgang kun er aktiv, når de rent faktisk arbejder på dit miljø. Det handler ikke om mistillid. Det handler om at reducere angrebsfladen.

7. ROLLER OG RETTIGHEDER

Nu stiller vi skarpt på brugerne, og du skal både sørge for, at de har adgang til de rette data og funktioner, og at de har forudsætningerne for at udføre deres arbejde effektivt, og at de ikke laver fejl, fordi de har adgang til noget, de ikke bør røre.

Der er fire grundlæggende ting, du skal lære i dette kapitel:

- ✱ Roller bestemmer, hvilken startside og hvilke genveje brugeren møder.
- ✱ Rettighedssæt bestemmer, hvad brugeren kan gøre i systemet.
- ✱ Sikkerhedsgrupper er den måde, du administrerer rettighederne struktureret og skalerbart.
- ✱ Og kontroller som changelog, field monitoring og godkendelsesflows giver dig mulighed for at overvåge og styre, hvad der sker med data.

Rollecentre

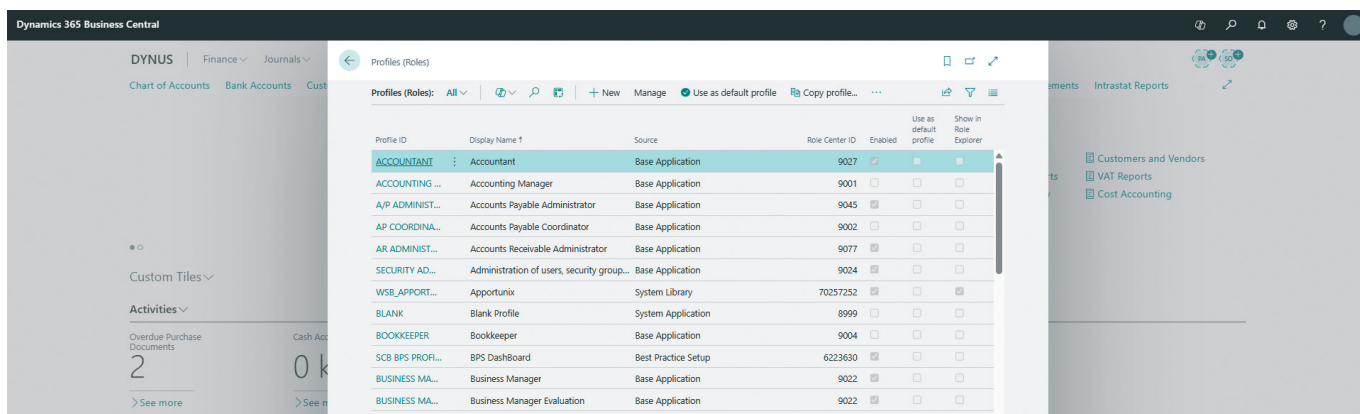
Rollecentre er systemets startside, som hjælper den enkelte bruger med at få overblik og få nem adgang til de mest relevante funktioner.

Der er for mange brugere af Business Central, der begynder med et tilfældigt rollecenter, og så hænger de ved det uden at tænke så meget over det.

Men rollecentrene er bygget til specifikke roller, så det er bedst at bruge det korrekte rollecenter, og endda tilpasse det til sine arbejdsopgaver. Der er også mange medarbejdere, der har flere kasketter, og de kan med fordel skifte mellem rollecentre.

Det er dit ansvar som ERP-manager at tildele det rollecenter til brugeren, som er relevant for vedkommendes arbejdsområde.

Bemærk dog, at rollen ikke bestemmer, hvad brugeren kan i systemet, kun hvad vedkommende ser på sin startside. Hvis en bruger har superrettigheder, så kan brugeren stadig søge sig frem til alle funktioner, selv om rollecenteret kun viser genveje til et begrænset antal af dem.

De fleste virksomheder bruger standardrollecentrene, og det fungerer fint. Microsoft er ret gode til at lave rollecentre, der dækker de typiske roller. Men som ERP-manager bør du have en holdning til, hvilke rollecentre dine medarbejdere skal bruge. Du kan faktisk indsnævre listen af tilgængelige rollecentre, så brugerne kun kan vælge mellem de udvalgte rollecentre, der giver mening i jeres virksomhed. Det gør du under profiler i Business Central.

Det er en god idé, at du som ERP-manager hjælper brugerne med at udforske og tilpasse rollecentrene.

Hvis du får de funktioner og informationer, som er vigtige for en bestemt rolle i virksomheden, frem på rollecenteret, så hjælper det brugerne i pågældende rolle med at udnytte Business Central bedre.

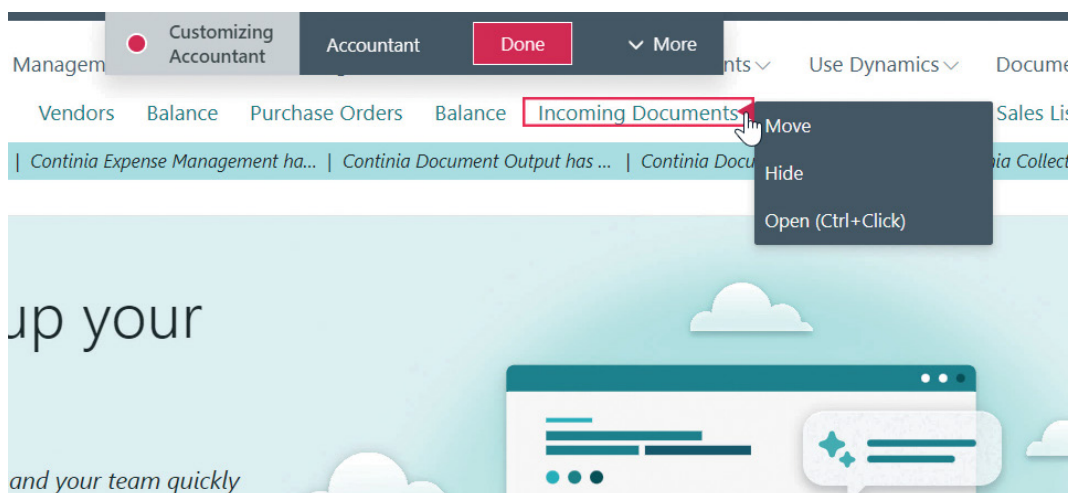
Brugerne kan selv tilpasse deres rollecenter med personalisering, og du kan som administrator lave profiltilpasninger, der gælder for alle i en bestemt rolle. Og hvis du har brug for noget mere vidtgående, så findes der apps, der gør det nemt at bygge virksomhedsspecifikke rollecentre med helt egen struktur og layout.

Profiltilpasning

Business Central har mange prædefinerede profiler (roller), som dækker alt fra bogholder til salgschef til lagermedarbejder.

Du kan som administrator tilpasse sidelayout for en profil, så alle brugere, der er tildelt den pågældende profil, ser de tilpassede sider. Det er en anden mekanisme end personalisering, som er individuel og kun påvirker den enkelte bruger. Profiltilpasning påvirker alle i rollen.

Du gør det ved at vælge "Tilpas sider" fra profilkortet. Business Central åbner i en tilpasningstilstand, hvor du kan flytte, skjule eller tilføje felter og handlinger, præcis som en bruger gør ved personalisering, men med den forskel, at ændringerne gælder alle brugere med den profil.

Hvis du har brug for en profil, der ligner en eksisterende, men med tilpasninger, kan du kopiere en profil og ændre kopien. Det er nyttigt, når du har flere teams, der arbejder i de samme områder af Business Central, men på forskellige måder.

Hvis en bruger har foretaget personlige tilpasninger, der konflikter med dine profiltilpasninger, kan du rydde brugerens personalisering fra profilkortet. Det er også herfra, du tildeler profiler til brugere.

← Rettighedssæt

+

D365 FIN. CONSOLID (System)

Se alle tilladelser

Fleres indstillinger

Generelt

Rettighedssæt

D365 FIN. CONSOLID

Navn

Finansielle konsolideringer i

Tilladelser

Type	Objekttype ↑	Objekt-id ↑	Objektnavn	Objekt billedtekst	Læserettig...	Indsæt-rettinghed	Redig
→ Medtag	Tabeldata	17	G/L Entry	Finanspost	Indirekte	Indirekte	Indir
Medtag	Tabeldata	220	Business Unit	Koncernvirksomhed	Ja		
Medtag	Tabeldata	1830	Consolidation Process	Konsolideringsproces	Ja	Ja	Ja
Medtag	Tabeldata	1831	Bus. Unit In Cons. Process	Afdeling i konsolideringsproces	Ja	Ja	Ja
Medtag	Tabeldata	1833	Consolidation Setup	Opsætning af konsolidering	Ja	Ja	
Medtag	Tabeldata	1834	Consolidation Log Entry	Konsolideringslogpost	Ja		

Rettighedssæt

Rettighedssæt er det, der bestemmer, hvad en bruger faktisk kan i Business Central. For hver tabel i systemet kan du bestemme, om brugeren må indsætte nye poster, læse data, ændre eksisterende poster eller slette dem.

Business Central er et stort system med mange funktionsområder, så det kan hurtigt blive omfattende at styre adgangsrettigheder for brugere. Det medfører desværre, at mange tildeler samtlige rettigheder til alle brugere, og således gør dem til superbrugere med adgang til alt.

Det er ikke nogen god måde at håndtere udfordringen på. Og alle ved det godt. Vi oplever gang på gang, at virksomheder er klar over, at det ikke er smart, men har taget den nemme vej.

Typisk sker det, når en ny medarbejder starter, og der ikke er tid til at sætte sig ned og definere rettigheder. Så siger nogen: "Giv hende bare super." Og så bliver det aldrig lavet om.

Det ender gerne med at give problemer, når revisionen kommer på besøg. En af de første ting, en revisor spørger om, er: "Kan du give mig en liste over alle jeres superbrugere?" Og hvis svaret er "det er alle medarbejdere", så bliver det pinligt.

Der er rigtig mange forretningsmæssige spørgsmål at tage stilling til. Hvem må oprette en købsordre? Hvem må foretage en udbetaling til en kreditor? Hvem må redigere en kreditors stamdata og bankoplysninger? Kombinationen af de tre er i hvert fald skidt, men hvis en kreditormedarbejder skal have mulighed for at udføre alle tre ting på forskellige tidspunkter, så skal der ikke kun opsættes rettighedssæt, men også indføres forretningsprocesser.

Men vi anbefaler, at du har en pragmatisk tilgang, når du skal opsætte rettigheder. Er det farligt, at en bruger kan se valutakurserne i systemet? Det er det nok ikke. Er det farligt, at en bruger kan redigere en kreditors bankoplysninger? Ja, og det skal helt sikkert begrænses til udvalgte medarbejdere.

Fokuser indsatsen på de data, der er kritiske i virksomheden, i stedet for at forsøge at kontrollere hver eneste tabel.

Prædefinerede rettighedssæt

Microsoft har lavet en række standard rettighedssæt, som dækker de mest almindelige roller. De er grupperet efter typiske brugerroller og indeholder de nødvendige læse-, redigerings-, indsættelses- og sletterettigheder.

Brug Microsofts prædefinerede rettighedssæt som fundament. Det er et rigtig godt råd. Undgå at bygge dine egne rettighedssæt fra bunden, hvor du selv vælger tabel for tabel.

Og hvorfor så det?

Fordi hver gang Microsoft opdaterer Business Central, tilføjer de nye tabeller og sider, og de sørger for at opdatere deres egne prædefinerede sæt. Hvis du har bygget dine egne rettighedssæt manuelt, har du ikke de nye tabeller med.

Vi har set konsekvensen i praksis, når virksomheder vælger at oprette deres helt egne rettighedssæt i stedet for at bruge de prædefinerede. Når Business Central bliver opdateret, mangler der tabeller i deres sæt, og ingen kan logge ind. Det kan du lige så godt undgå.

Sammensatte rettighedssæt

I gamle dage brugte man "brugergrupper" i Business Central til at samle brugere og rettighedssæt under ét. Brugergrupper er nu udfaset. De er erstattet af to ting: Sikkerhedsgrupper, som er baseret på Microsoft Entra ID og bruges til at gruppere brugere og tildele dem rettighedssæt samlet. Og sammensatte rettighedssæt, som gør det muligt at bygge rettighedssæt, der inkluderer andre rettighedssæt.

Du kan fx oprette et sammensat rettighedssæt, du kalder fx "Godkender" og inkludere de relevante Microsoft-standardsæt plus eventuelle ekstra rettigheder til fx Continia Document Capture, Expense Management eller

andre apps. På den måde får du en slags gruppe, bare bygget som et rettighedssæt, der indeholder flere rettighedssæt.

Fordelen er, at når Microsoft opdaterer deres standardsæt, følger opdateringerne automatisk med ind i dit sammensatte sæt. Du undgår at sidde med et forældet rettighedssæt, der mangler nye tabeller.

En af de vigtige muligheder ved sammensatte rettighedssæt er, at du kan ekskludere rettigheder på øverste niveau.

Det er anderledes end i de gamle Dynamics NAV-løsninger, hvor man kun kunne give positive rettigheder. I Business Central kan du sige: "Denne bruger må ikke have adgang til finansposter", og den ekskludering slår igennem, uanset hvor mange rettighedssæt der ellers er tilføjet.

Brug de prædefinerede rettighedssæt som byggesten, som du samler i et sammensat rettighedssæt, og så ekskluder de kritiske områder, som brugerne ikke skal have adgang til.

Test dine rettighedssæt

Opsætning af rettigheder er som regel en trial-and-error-proces. Ingen ERP-manager har fuld indsigt i alle hjørner af alle medarbejders roller, og selv erfarne konsulenter kan ikke gennemtænke alle scenarier første gang.

En god fremgangsmåde er at lave et udkast til rettighedssæt for hver rolle, og så udtage én medarbejder som forsøgskanin. Fjern "Super" fra den pågældende bruger, tilføj det nye rettighedssæt, og lad medarbejderen teste sin daglige arbejdsgang. Når man løber ind i noget, man ikke har adgang til, så melder man det ind, og sættet justeres løbende.

Det sker ofte, at en rollebeskrivelse ikke fanger alt. En ordremodtager ændrer måske også reservationer på lageret. En supportmedarbejder arbejder måske i flere moduler, end ERP-managere var klar over. Det finder man først ud af i testen.

Det vigtige er, at du ikke ændrer rettighederne for alle medarbejdere på én gang. Test med én bruger, få sættet til at virke, og rul det derefter ud til resten af gruppen.

Opgaven kan godt udføres internt, hvis du har lyst til at sætte dig ind i det. Men mange virksomheder vælger at få hjælp fra deres ERP-leverandør til at lave de første udkast, og så selv vedligeholde dem løbende.

Permissions Overview

I 2026 har Microsoft introduceret en ny side kaldet "Permissions Overview". Den giver et centraliseret overblik over alle rettighedssæt på tværs af installerede apps og extensions.

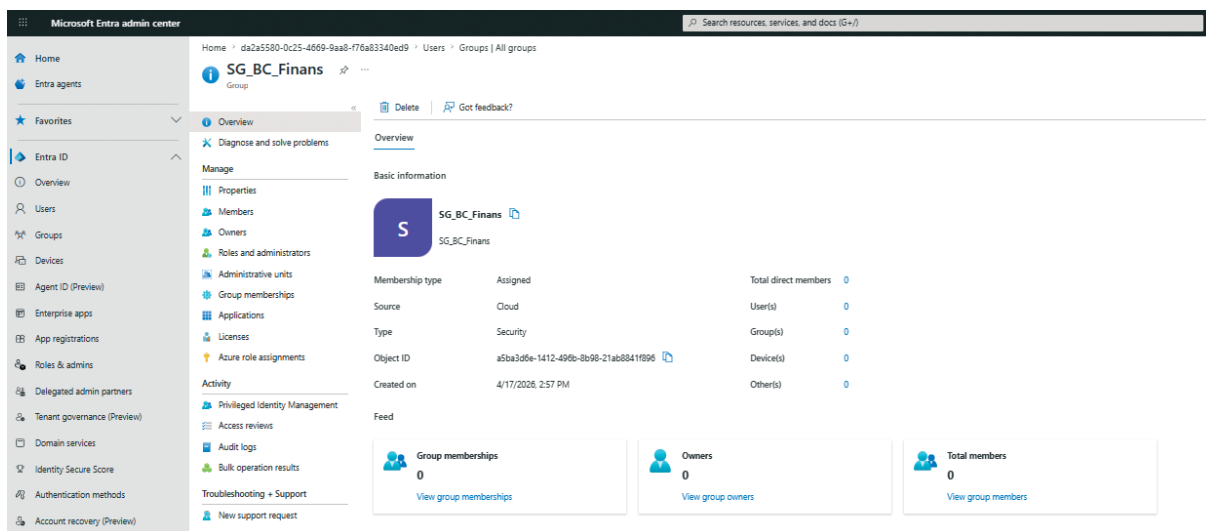
Med Permissions Overview kan du bl.a. se, hvilke rettighedssæt der giver adgang til et bestemt objekt, fx hvilke sæt der tillader redigering af kundedata. Siden viser også, hvilke sikkerhedsgrupper og brugere der er knyttet til hvert rettighedssæt.

Det gør det markant nemmere at udføre sikkerhedsaudit, fejlfinde adgangsproblemer og dokumentere over for revisionen, hvem der har adgang til hvad, uden at du skal navigere rundt på mange forskellige sider.

Sikkerhedsgrupper

Sikkerhedsgrupper er den tredje del af puslespillet. Med sikkerhedsgrupper kobler du Microsofts Entra ID (det, der tidligere hed Active Directory) sammen med rettighedssæt i Business Central.

Det er Microsofts standardmåde at styre brugeradgang på, ikke kun i Business Central, men på tværs af hele Microsoft-plattformen. Tidligere havde Business Central sit eget system med brugergrupper, men det er nu erstattet af sikkerhedsgrupper i Entra ID, så Business Central følger samme model som resten af din Microsoft-infrastruktur.

Entra ID er kort sagt et kartotek over alle virksomhedens brugere. Du kan tilgå det via Microsoft 365 Admin Center. Teknisk set er Entra ID og Microsoft 365 to forskellige portaler, men du kan administrere brugere og grupper begge steder, og når vi siger "Entra ID" eller "Microsoft 365", er det i praksis den samme brugerdatabase, vi taler om.

I Entra ID opretter du sikkerhedsgrupper, fx "BC Access Sales", "BC Lager" eller "BC Approvers". I Business Central kobler du disse grupper til specifikke rettighedssæt. Når du tilføjer en medarbejder til sikkerhedsgruppen i Entra ID, får vedkommende automatisk de rettigheder, der er knyttet til gruppen i Business Central.

Licentstildeling

Det er vigtigt at forstå, at sikkerhedsgrupper styrer tildeling af rettighedssæt i Business Central. Det styrer ikke licentstildeling. Det foregår i Entra ID eller Microsoft 365 Admin Center.

Hvis du opretter en sikkerhedsgruppe til fx godkendere og knytter en Team Member-licens til gruppen i Entra ID, så tildeles licensen automatisk, når en bruger tilføjes. Men det er to separate opsætninger: Licensen kommer fra Entra ID. Rettighedssættene kommer fra Business Central.

I praksis arbejder IT og forretning sammen om dette. IT opsætter sikkerhedsgrupperne og licentstildelingen i Entra ID. Og ERP-manageren kobler rettighedssæt til grupperne inde i Business Central.

Vær opmærksom på, at licentstypen sætter en øvre grænse for, hvad brugeren kan, uanset hvilke rettighedssæt du tildeler. En Team Member kan aldrig bogføre, heller ikke selv om du tildeler den superbrugerrettigheder. Det er begrænset af licentstypen. Læs mere om det i kapitlet om licenser.

Miljøstyring med sikkerhedsgrupper

Hvis du har flere miljøer, fx et dansk, et svensk og et norsk, så kan du bruge sikkerhedsgrupper til at styre, hvem der har adgang til hvilke miljøer. Lav en gruppe, der hedder "BC DK", og tilføj den til det danske miljø i Admin Center. Så er det kun medlemmer af den gruppe, der kan logge ind i den danske Business Central.

Det er en simpel og effektiv måde at holde styr på adgangen, når du har miljøer på tværs af lande eller selskaber.

Licenskonfiguration

Der er en vigtig detalje, som mange overser. I Business Central findes en side, der hedder "Licenskonfiguration". Den bestemmer, hvilke standardrettigheder der automatisk tildeles, når en ny bruger logger ind første gang.

Hvis du vælger at styre rettighedssæt med sikkerhedsgrupper, så bør du fjerne standardopsætningen i licenskonfigurationen. Ellers ender dine brugere med to kilder til rettigheder: dem fra sikkerhedsgruppen og dem fra licenskonfigurationen. Det skaber forvirring og gør det svært at overskue, hvad en bruger reelt har adgang til.

På et brugerkort i Business Central kan du se to sektioner: "Rettigheder" (som er tildelt i licenskonfigurationen) og "Rettigheder fra sikkerhedsgruppe". Dine brugeres samlede rettigheder er summen af begge. Vi anbefaler, at du holder dig til sikkerhedsgrupper.

Det betaler sig at bruge tid på det

Helt ærligt, så er der mange virksomheder, som stadig ikke har styr på rettigheder. Det er lidt som med sikkerhedsselen. Du har ikke brug for den, før det går galt.

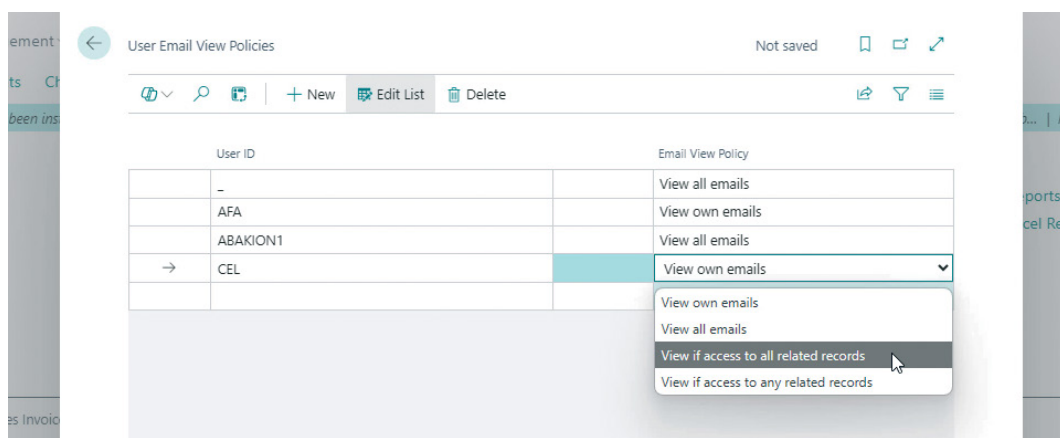
Hvis du stadig hænger i bremsen, så kommer nu vores sidste argumenter for at få styr på sikkerhedsgrupper og rettighedssæt:

Når revisionen spørger, eller en medarbejder ved et uheld ændrer i data, hun ikke burde have adgang til, så står du som ERP-manager med problemet.

Når du har overstået opsætningsarbejdet med sikkerhedsgrupper og rettighedssæt, så er det nemmere at vise revisionen, at der er styr på tingene. Du kan blot åbne sikkerhedsgruppen og vise medlemslisten. Og du har typisk kun én eller to superbrugere: dem, der administrerer Business Central.

Det er også en administrativ gevinst i hverdagen. Nye medarbejdere kan onboardes hurtigere. Der er færre "kan du ikke bare give hende super"-situationer. Og du har en klar struktur, som alle kan forstå og følge.

Så er der ikke flere gode undskyldninger. Og nu skal vi videre.

Adgang til andres data og historik

Selv om en bruger har adgang til et område, så er det ikke sikkert, at vedkommende skal kunne se alle data i det område.

- * En sælger har naturligvis adgang til salgsordrer. Men må man se alle kollegers salgsordrer, eller kun sine egne?
- * En medarbejder i bogholderiet har adgang til afsendte e-mails fra Business Central. Men må man se de e-mails, som kolleger i andre afdelinger har sendt?
- * Og i en godkenderportal som fx Continia Document Capture, må en godkender se hele arkivet af tidligere købsbilag, eller kun de bilag, man selv har godkendt?

Det er spørgsmål, som rettighedssæt ikke besvarer. Rettighedssæt afgør, om du teknisk set har adgang. Adgangspolitikker afgør, om du kan se andres poster inden for det område, du allerede har adgang til.

E-mails er et godt eksempel. De afsendte e-mails ligger i Business Central, og du kan som ERP-administrator opsætte, hvem der må se hvilke e-mails. Du kan for hver bruger vælge, om vedkommende kun ser sine egne e-mails, ser alle e-mails, eller ser andres e-mails betinget af, om brugeren har adgang til de relaterede poster, fx både fakturaen og kunden.

Hvis du ikke angiver en politik for en bruger, anvender Business Central standarden "View if access to all related records". Det betyder, at brugere som udgangspunkt kan se hinandens e-mails. Det er værd at vide, for det er måske ikke den indstilling, du ønsker.

Du bør tage den samme overvejelse for alle de områder, hvor brugere kan se historiske data.

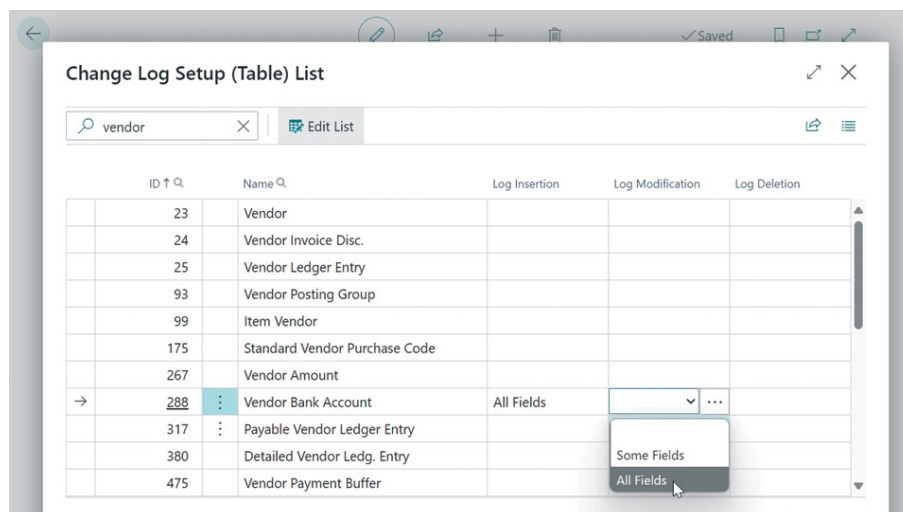
Som ERP-manager bør du gennemgå de områder, hvor historik og andres data er tilgængelige, og tage stilling til, hvad der er passende i jeres virksomhed.

Vi skal også snakke om to andre værktøjer, du som ERP-administrator skal supplere adgangsrettighederne med, så du kan styre forretningsprocesserne, og det er "changelogs" og "godkendelsesflows".

Changelog og Field Monitoring

Som ERP-manager kan du aktivere "Changelog" i Business Central. Hvis du opsætter Changelog på ændring af bankoplysninger på kreditorer, så vil Business Central logge alle ændringer, så du reaktivt kan se præcis, hvem der har rettet i en kreditors bankkonto.

De fleste revisorer forventer, at du har changelog aktiveret på bankoplysninger, men det kan også anvendes på mange andre områder.

Der er ikke noget sikkerhed i en Changelog. Det er kun historik.

Du kan anvende Changelogs til at dokumentere brud på forretningsprocesser, men du kan også anvende Changelogs til at finde årsagerne til problemer, fx når nogen har rettet data i god tro, men det viser sig at have en utilsigtet konsekvens et andet sted.

Changelogs er reaktiv kontrol. Det er bagudskuende.

Business Central har faktisk to separate overvågningsfunktioner, som det er vigtigt ikke at forveksle:

- ✱ **Changelog** logger ændringer på tabelniveau. Du vælger, hvilke tabeller og felter der skal overvåges, og Business Central registrerer, hvem der ændrede hvad og hvornår. Changelog er velegnet til bred overvågning af stamdata som kunder, leverandører, varer og opsætningstabeller.
- ✱ **Field Monitoring** er en nyere funktion, der er målrettet følsomme felter. Her kan du markere specifikke felter, fx en kreditors IBAN-nummer eller virksomhedens bankkontooplysninger, og få en e-mail-notifikation, straks nogen ændrer værdien. Field Monitoring er mere fokuseret og proaktiv: I stedet for at du skal gennemgå en log, får du besked med det samme.

Logs og monitorering er meget brugbart, men sørg for kun at overvåge det, du har brug for.

Brug det på de kritiske områder som fx betalingsoplysninger og kostpriser, men du skal ikke logge alle bogføringer. Det sætter Business Central på dobbelt arbejde, og det skaber mange data i din database.

Og så skal du også overveje din opbevaringspolitik for logs, dvs hvor lang tid er det relevant at gemme de ændringer, der er foretaget?

Måske vil du gerne kunne se ændringer i betalingsoplysninger mange år tilbage, men hvad angår ordrebekræftelser, så behøver du ikke at gemme en log i særlig lang tid, for du skal bare kunne finde årsagen til, at noget er gået galt for nylig.

Overvej hvad du ønsker at bruge hver log til.

Godkendelsesflows

Logs og monitorering er reaktive kontroller, og hvis du proaktivt vil undgå uønskede dataændringer, så skal du opsætte et godkendelsesflow.

Det er en proces, hvor en ændring forudsætter, at en eller flere medarbejdere godkender ændringen.

Det er vigtigt at vide, at Business Central har to separate workflow-systemer, der kan bruges til godkendelser:

- ✳ Det første er de indbyggede godkendelses-workflows i Business Central. Her opretter du workflows direkte på Workflow-siden i Business Central ved at vælge en hændelse (fx "en købsordre frigives"), en betingelse (fx "beløbet overstiger 10.000 kr.") og en handling (fx "send godkendelsesansøgning til leder"). Business Central leverer en række skabeloner, du kan kopiere og tilpasse.
- ✳ Det andet er Power Automate, som er Microsofts no-code/low-code procesværktøj. Power Automate kan kobles til Business Central via en connector, og som værktøj indeholder det rigtig meget funktionalitet som fx notifikationer i Teams og Outlook og integration med andre systemer.

De to systemer kan supplere hinanden: Enhver godkendelsesflow, du opretter i Power Automate, tilføjes automatisk til listen over workflows i Business Central. Du kan bruge de indbyggede workflows til simple, standardiserede godkendelser og Power Automate til mere avancerede scenarier, der involverer flere systemer eller mere fleksible notifikationer.

Du har sandsynligvis allerede adgang til Power Automate via din Microsoft 365-licens, og det er oplagt at bygge alle former for godkendelsesflows der, især hvis du har brug for godkendelser, der rækker ud over de standard-hændelser, som Business Centrals indbyggede workflows understøtter.

Som ERP-administrator bør du overveje, hvilke områder det er relevant at anvende godkendelsesflows på. Det handler ikke kun om at sikre virksomheden mod snyd. Det handler også om at sikre datakvalitet, at sikre at forretningsprocesser bliver fulgt, at undgå fejl der giver manuelle oprydninger af data, og at skabe troværdighed i virksomheden omkring forretningsprocesserne.

MS-POAPW-01 · Purchase Order Approval Workflow

Import from File

Export to File

Workflow Step Instances

Archived Workflow Step Instances

More options

Code

MS-POAPW-01

Description

Purchase Order Approval Workflow

Category

PURCHDOC

Enabled

Workflow Steps

Manage

When Event

On Condition

Then Response

→ Approval of a purchase document is requested.

Document Type: Order, Status: O...

(+) Add record restriction.

An approval request is approved.

Pending Approvals: 0

(+) Remove record restriction.

An approval request is approved.

Pending Approvals: >0

Send approval request for the record and create a notification.

An approval request is rejected.

<Always>

(+) Reject the approval request for the record and create a notification.

An approval request for a purchase document i...

Document Type: Order, Status: Pe...

(+) Cancel the approval request for the record and create a notification.

An approval request is delegated.

<Always>

Send approval request for the record and create a notification.

8. LICENSER & ABONNEMENTER

De fleste virksomheder forholder sig til licenser og abonnementer, når de anskaffer Business Central, og så genbesøger de det ikke igen. De køber en ekstra bruger, når nogen beder om det, og abonnementet bliver automatisk fornyet hvert år, men ingen holder øje med, om helheden stadig giver mening.

Det er ærgerligt, for der er ofte penge at spare. Og med Cloud-licenserne er der langt flere muligheder end i gamle dage, hvor du købte en pulje licenser og betalte et fast abonnement. I dag kan du binde dine licenser i flere år, justere op og ned, bundle på tværs af Microsofts produkter og udnytte kampagner, der dukker op med jævne mellemrum.

Men det kræver, at nogen giver det opmærksomhed. Og den "nogen" er dig som ERP-manager.

Du behøver ikke at være licensekspert. Det er et område, hvor selv konsulenter i branchen ofte rynker panden, for der er mange regler, og Microsoft ændrer dem hurtigere, end de fleste kan følge med. Men du skal få din leverandør til at rådgive dig. Licenser og abonnementer er ikke noget, du klarer én gang for alle.

Kend licenstyperne

Du skal kende licenstyperne i Business Central, så du kan sikre, at alle medarbejdere har den rigtige licens.

Essentials er standardlicensen for brugere, der arbejder med økonomi, salg, indkøb, lagerstyring og projekter. Det er den mest anvendte licenstype, og den dækker behovene for langt de fleste brugere.

Premium indeholder alt fra Essentials og tilføjer modulerne til Produktionsstyring og Service Management. Inden for ét miljø skal alle full users være af samme type, enten Essentials eller Premium. Hvis to ud af tyve brugere har brug for produktionsstyring, så er alle 20 nødt til at være Premium. Men hvis du har flere miljøer med Business Central, så kan du godt vælge Premium i det ene og Essentials i det andet. Du kan bare ikke kombinere i samme miljø.

Team Members er en billigere licens til medarbejdere, der ikke har brug for fuld adgang. En Team Member kan læse data, opdatere eksisterende poster, godkende i godkendelsesflows og oprette tilbud, men kan fx ikke bogføre.

Device er en licens, der ikke er tildelt en navngiven person, men en enhed. Det er relevant, hvis du har en scanner i lageret eller en computer i produktionshallen, som mange medarbejdere deler.

Alle licenser er navngivne, undtagen Device. Du kan ikke dele en full user-licens mellem to personer. Hvis en medarbejder forlader virksomheden, så kan du overføre licensen til en ny medarbejder, men to personer kan ikke bruge den samtidig.

Abonnementsbetingelser og bindingsperioder

Business Central sælges som et abonnement, og du kan vælge mellem forskellige bindingsperioder. Valget handler om at afveje pris mod fleksibilitet.

Et månedligt abonnement giver dig frihed til at justere op og ned med kort varsel, men det koster typisk ca. 20 % mere end et årligt abonnement. Det årlige abonnement er det mest udbredte: du binder dig for 12 måneder og får en lavere pris. Der findes også flerårige abonnementer, typisk 36 måneder, som låser prisen fast og beskytter dig mod fremtidige prisstigninger.

Du kan regulere antallet af brugere løbende, men du skal gøre det inden for den opsigelsesperiode, der fremgår af dine abonnementsbetingelser. Det skal din leverandør hjælpe dig med.

I dag kan du handle hos flere forskellige leverandører samtidig. Det kan betyde, at du har Business Central-licenser hos én partner, nogle ekstra brugere hos en anden, og måske en app fra en tredje. Det giver fleksibilitet, men det kan også blive uoverskueligt.

Vi ser ofte, at virksomheder har abonnementer med forskellige fornyelsesdatoer, købt hos forskellige partnere, og at ingen har et samlet overblik. Du skal skabe en mulighed for, at du kan evaluere det samlede billede.

Matcher licenserne brugernes behov?

Som ERP-manager kender du din forretning. Du ved, hvordan der arbejdes i salg, i finans, på lageret. Og du har en god fornemmelse for, hvem der egentlig gør hvad i Business Central. Det giver dig et godt udgangspunkt for at vurdere, om licenserne passer til den faktiske brug.

Har du licenser, der slet ikke er tildelt nogen bruger? Så betaler du for noget, ingen bruger. Har du full users, der reelt kun logger ind for at godkende en registrering? Så betaler du måske for en Essentials-licens, hvor en Team Member ville være nok.

Det er overraskende normalt. Vi oplever virksomheder, der har fem eller ti licenser, som de bare fornyer hvert år, selvom de ikke er tildelt en eneste medarbejder. Det er penge, der forsvinder ud ad vinduet.

Vi anbefaler, at du mindst én gang om året foretager et licensreview: Hvem bruger hvad, og giver det stadig mening? Hvis der er medarbejdere, der har fået nye opgaver, eller hvis I har ansat udekørende medarbejdere, der arbejder anderledes end kontorfolkene, så kan det sagtens betyde, at en anden licenstype er mere passende.

Attach-licenser

Overblikket over licenserne bliver endda mere vigtigt, hvis din virksomhed bruger Business Central sammen med andre Dynamics 365-produkter,

fx Dynamics 365 Sales eller Customer Service. Så skal vi introducere dig til Microsofts attach-licensmodel. Den kan spare dig for pæne beløb.

Når en bruger allerede har en "base-licens" (det dyreste Dynamics 365-produkt), kan du tilføje andre Dynamics 365-produkter til en reduceret pris.

Hvis du fx har Business Central Premium som base-licens, kan du tilføje Sales Enterprise, Customer Service Enterprise eller Field Service til en reduceret pris for hvert produkt.

Så, spørg din leverandør, om du udnytter attach-licenser optimalt.

Prisændringer

I november 2025 hævede Microsoft prisen på Business Central for første gang i 5 år, og nu ved vi naturligvis ikke, om der er sket flere prisreguleringer inden du læser denne guide, men det sker ikke så tit, at Microsoft hæver priserne.

To gange om året justerer Microsoft også priserne i forhold til valutakurserne, og det kan i sagens natur både hæve og sænke priserne.

Du kan vælge at fastlåse prisen i en bindingsperiode med et flerårigt abonnement. Hvis der er en prisstigning på vej, så kan du forny dit abonnement inden ikrafttrædelsen og beholde den gamle pris i resten af bindingsperioden. Det er virkelig smart.

AI-agenter og Copilot

Copilot-funktionerne i Business Central er inkluderet i den almindelige Business Central-licens uden ekstra omkostning.

Men AI-agenterne, fx til salgsordrer og indkøbsordrer, forbruger derimod kreditter, som du skal købe enten som pay-as-you-go eller via forudbetalte kreditpakker.

Kunstig intelligens er stadig et nyt licensområde, og det ændrer sig hele tiden. Det er svært at gætte på, hvordan AI-agenter bliver licenseret fremover. Men det er et sikkert gæt, at du kommer til at betale for forbruget, og at prismodellen sikkert ændrer sig ofte, fordi den teknologiske udvikling på området går stærkt.

Governance

Mange virksomheder har ikke nogen procedure for, hvem der må bestille nye licenser, ændre abonnementer eller tilkøbe funktionalitet. Resultatet er, at licenser bliver købt ad-hoc, uden at nogen holder styr på den samlede økonomi. Det dur ikke.

Din interne procedure skal naturligvis ikke være for tung, men du skal som ERP-manager have en aftale på plads om, hvem der har mandat til at bestille, og hvem der skal godkende. Og du skal sørge for at holde overblikket.

Brug din partner

Du behøver ikke selv at være licensekspert. Det her er et område, hvor Microsofts egne dokumenter ofte er skrevet i et sprog, som er svært at forstå for alle andre end specialister.

Men du skal vide nok til at stille krav. Og du skal med jævne mellemrum få din leverandør til at kigge din ordning igennem og evaluere, om du stadigvæk har de rette licenser og abonnementer.

9. AUTOMATISEREDE PROCESSER

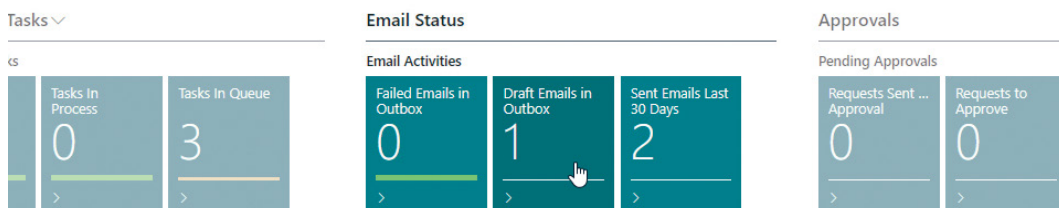
Som ERP-manager skal du ind i mellem træde ind i maskinrummet og inspirere, at alle maskiner stadig kører som de skal, og måske lige smøre, rense, fylde op, eller bare feje gulvet.

Business Central udfører mange opgaver automatisk i baggrunden. Fakturaer sendes af sted, rapporter genereres, data synkroniseres med andre systemer. Når alt fungerer, mærker ingen det. Men når en automatisk proces fejler, og ingen opdager det, så kan konsekvenserne vokse time for time.

Det er det, dette kapitel handler om: De automatiserede processer og overvågningen af dem.

Automatiserede jobs med jobkøer

I Business Central kan du automatisere opgaver ved hjælp af jobkøer. En jobkø er en planlagt opgave, der kører automatisk, enten én gang eller med en fast frekvens. Du bestemmer hvad der skal køre, hvornår det skal køre, og hvor tit det skal gentages.

Det oplagte eksempel er fakturaudsendelse. Hvis du bogfører mange salgsfakturaer i løbet af en dag, så vil du ikke vente på, at hver enkelt faktura bliver sendt med det samme. I stedet bogfører du bare, og en jobkø samler fakturaerne op og udsender dem senere, fx om aftenen, når ingen sidder og arbejder i systemet.

Et andet hverdagseksempel er godkendelses-emails. Hvis du bruger godkendelsesflows i Business Central, så er det typisk en jobkø, der sender notifikationer til de medarbejdere, som har noget, de skal godkende. Hvis den jobkø går i stå, så får godkenderne ikke besked, og processerne hober sig op.

Du kan også bruge jobkøer til at generere rapporter. Hvis du har en lagerværdirapport, der tager lang tid at beregne, så kan du opsætte et job, der genererer rapporten den første dag i måneden og leverer den til din indbakke på rollecenteret. Du slipper for at sidde og vente, og rapporten ligger klar, når du møder ind.

Du skal planlægge med omtanke, for jobkøer, der kører for hyppigt, eller som udfører tunge beregninger, mens mange brugere er logget på, kan påvirke performance.

Overvej, om tunge jobs kan køre uden for arbejdstiden, fx om natten eller tidligt om morgenen. Det reducerer risikoen for, at brugerne oplever forsinkelser, og det mindsker risikoen for låsningskonflikter i databasen, hvor jobbet og en bruger forsøger at opdatere de samme data samtidig.

I 2024 ændrede Microsoft grundlæggende på, hvordan jobkøen fungerer. Nu fungerer køen som en egentlig kø, og jobs afvikles i rækkefølge (FIFO), og hastende jobs kan prioriteres, så de rykker frem.

Overvågning

Jobkøer kan fejle, fx hvis der mangler en emailadresse til en emailudsendelse, eller hvis et job skal hente kurser fra Nationalbanken og af en eller anden årsag ikke kan få fat i dem. Så vil Business Central anvende forældede valutakurser.

I så fald vil Business Central markere jobbet som fejlbehæftet, og du kan hurtigt se, hvad problemet er, så det kan blive løst.

Problemet er, når ingen kigger efter. Forestil dig, at jobkøen til fakturaudsendelse er gået i stå en mandag, og ingen opdager det. Fredag har du fem dages fakturaer, der aldrig er nået frem til kunderne. Betalingerne bliver forsinkede, og du skal til at finde ud af, hvilke fakturaer der mangler at blive sendt.

Derfor er det en god idé at gøre det til en fast rutine at tjekke dine jobkøer, nærmest som en maskinmester, der tjekker, at alt kører som det skal.

Sæt din kontrol af driften i system. Indfør daglige kontroller, ugentlige kontroller og månedlige kontroller. Så ved du præcis, hvor ofte hver proces

skal kontrolleres, og dine kolleger kan være sikre på, at driften kører godt, fordi du har styr på det.

Du kan naturligvis også uddelegere noget af ansvaret. Økonomiafdelingen har som regel disciplinen til at få udført jævnlige kontroller. Andre afdelinger falder det måske ikke lige så let.

Sæt det i system. Det har vi vist allerede sagt, men det er systematik, der redder dig.

Nogen skal have opgaven med at kontrollere driftprocesserne. Og du skal have en plan for, hvad der skal ske, hvis en proces ikke har kørt.

Oprydningsopgaven efter en fejl er næsten altid større end besværet ved at kontrollere jævnligt.

For at sikre, at du hurtigt bliver opmærksom på fejl, så kan du opsætte notifikationer, der advarer dig, når en jobkø fejler. Business Central har en indbygget notifikationsfunktion, som du kan opsætte med en opsætningsguide, der hedder "Konfigurér jobkøbeskeder". Der kan du vælge, hvem der skal have besked, når et job fejler. Du kan også koble notifikationerne til Power Automate, så du får en e-mail eller notifikation på din telefon, hvis noget går galt i en jobkø, selv når du ikke er logget ind i Business Central.

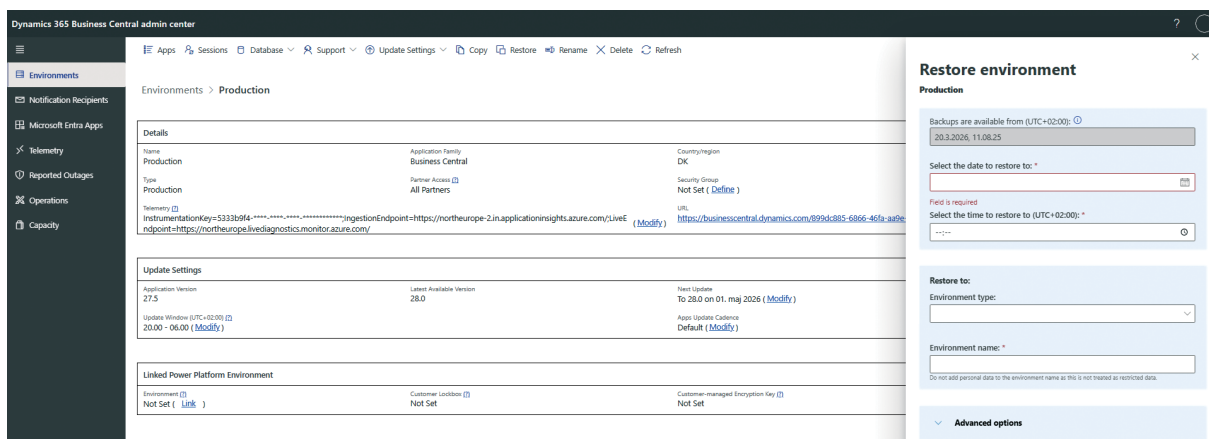
Du kan også få vist fejlende jobkøer direkte på dit rollecenter i Business Central, så du har overblikket med det samme, når du logger på om morgenen. Det kræver, at du bruger et rollecenter, der understøtter det, men det er en enkel måde at gøre overvågningen til en naturlig del af din dagligdag i stedet for noget, du aktivt skal huske.

10. DATA

Vi skal tale om data. Som ERP-manager har du ansvaret for, at data i Business Central er beskyttet, velorganiseret og tilgængelig for dem, der har brug for det. Det lyder enkelt, men det er en opgave med mange facetter: backup, plads, oprydning, compliance, datakvalitet og muligheden for at få data ud af systemet, når du har brug for det.

Backup

Det er i Admin-centeret, at du finder dine backups. Microsoft tager automatisk backup af alle dine miljøer, både produktion og sandkasser, og gemmer dem 28 dage tilbage i tiden. Du behøver ikke selv at gøre noget for at sikre, at der bliver taget backup. Det håndterer Microsoft.

Via Admin-centeret kan du på egen hånd udføre en “restore” til et vilkårligt tidspunkt inden for de 28 dage. Det giver dig mulighed for at rulle tilbage til et tidspunkt, hvor du ved, at systemet var i orden, hvis der opstår et problem med data, apps eller tilretninger.

Når du udfører en restore, så opretter du faktisk et nyt miljø med den gendannede database. Du kan ikke gendanne oven i det eksisterende miljø, fordi to miljøer ikke kan have samme navn.

Hvis du ved en fejl er kommet til at slette et sandkasse-miljø, så kan du også gendanne det. I Admin-centeret finder du en oversigt over nyligt slettede miljøer, og derfra kan du genskabe et slettet miljø.

Du skal naturligvis kun udføre en restore, hvis du ved præcis, hvad du gør og kender konsekvenserne. Du mister det arbejde, der er udført siden det tidspunkt, du gendanner til. Du kan vælge, at du gerne vil have en fagperson til at gennemskue konsekvenserne af en restore, men du kan også selv tage ansvaret. Under alle omstændigheder er initiativet nødt til at komme fra dig.

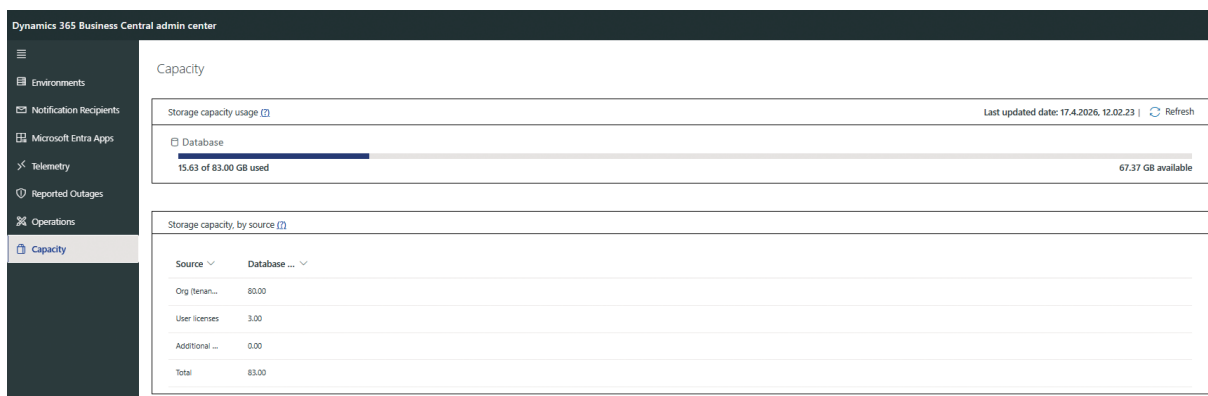
Den backup, vi taler om her, dækker kun Business Central. Du har også emails og filer, som er vigtige at beskytte, og derfor skal du eller en IT-ansvarlig have styr på backup for alt, hvad der er vigtigt for driften. Det står der mere om i afsnittet om sikkerhed.

Datamængder og overvågning af pladsforbrug

En af dine administrator-opgaver er at styre data og miljøer. Du har som udgangspunkt 80 GB lagerplads til rådighed på tværs af alle miljøer.

Derudover får du en tillægskvote pr. bruger (som i skrivende stund er 3 GB pr. Essentials-bruger, 5 GB pr. Premium-bruger og 1,5 GB pr. Device-licens), og det samlede resultat er, at de fleste virksomheder har rigeligt med plads.

Det er ikke sådan, at systemet lukker eller bliver langsommere, hvis du når grænsen. Dine eksisterende miljøer kører uforstyrret videre. Du vil blot blive forhindret i at oprette nye miljøer eller kopiere eksisterende. Men som ERP-manager er det en god idé at have indblik i, hvad der fylder i de forskellige miljøer.

I Admin-centeret har du adgang til Capacity-siden, hvor du kan se, hvor meget plads hvert miljø bruger, og hvor meget af din samlede kvote, der er opbrugt. Hvis du for eksempel har flere sandkasse-miljøer, som du oprettede til en test for tre måneder siden, og de bare ligger der ubrugte, så optager de unødvendig plads. Du kan selv slette dem i Admin-centeret.

Hvis du har lavet en kopi af dit driftregnskab, der fylder 5 GB, så vil kopien i sandkassen også fylde 5 GB. Hvis du har mange af den slags sandkasser liggende, så fylder det.

Inde i Business Central kan du bruge siden Table Information til at se, hvilke tabeller der fylder mest.

Table Information

← Data Administration | More options

Company Name	Table Name	Table No.	No. of Records	Record Size	Size (KB) ↓	Data Size (KB)
Dynus	Item	27	72	568,89	480	40
760 Subscription 10.23 cfa	Prod. Order Capacity Need	5410	354	185,13	480	64
LGI 2023-09 Customs	Bin	7354	1385	82,81	472	112
GMDS DSC SUB	Bin	7354	1384	82,87	472	112
GMDS DSC MASTER	Bin	7354	1384	82,87	472	112
Dynus – Webshop UAT	Bin	7354	1385	82,81	472	112
660 Duty reporting CFA	Bin	7354	1384	82,87	472	112
DYNUS_AFA_IC_SALES_2024-1...	Translation	3712	2229	117,61	464	256
Dynus Supply	SCB MDI On Documents	6223230	3391	99,05	464	328
DYNUS AFA 2024-07-24	Translation	3712	2193	123,27	464	264
Dynus – Webshop UAT	Sales Line	37	256	384,00	464	96
Dynus	Customer	18	30	1.365,33	464	40
SLO Dynus	Warehouse Entry	7312	1289	114,40	456	144

Hvis du har 8 regnskaber, så er det 8 gange varetabel, 8 gange debitor tabel, og den side kan godt være tung at køre. Men den giver dig et overblik, der er nyttigt, når du skal finde ud af, hvor pladsen bliver af.

Et typisk sted, hvor data hober sig op, er Tenant Media. Det er der, Business Central gemmer vedhæftninger, billeder og PDF'er. Hvis du sender mange

e-mails med fakturaer som PDF-vedhæftning, så kan det fylde overraskende meget over tid.

Det er ikke kun Business Centrals egne data, der fylder. Dine apps kan også bidrage til pladsforbruget. Hvis du fx bruger en app til scanning af købsfakturaer, så kan den gemme alle indscannede PDF'er direkte i databasen. Hos virksomheder med mange indgående fakturaer kan det fylde ganske meget. Nogle apps giver dig mulighed for at flytte den slags data ud i et eksternt lager, fx Azure Blob Storage, og det kan være et godt sted at starte, hvis du vil spare på pladsen.

Overvej også, om billeder og dokumenter, der er gemt i Business Central, kan flyttes til en ekstern platform som SharePoint for at reducere pladsforbruget.

Som ERP-manager er du selv nødt til at tage initiativ til at rydde op i data og holde øje med, hvad der fylder for meget. Det gør din ERP-leverandør sikkert ikke af sig selv, med mindre I har aftalt, at de har opgaven.

Opbevaringspolitik for data

Ud over de kontroller, du manuelt kan udføre, er det en god idé, at du har en opbevaringspolitik, der håndterer data, som ikke længere er nødvendige.

Business Central gemmer mange data, men det er ikke alt, der skal gemmes for evigt. Noget er nødvendigt for at systemet fungerer korrekt. Andet er nødvendigt for at leve op til lovgivningen. Men der er mange områder, hvor du som ERP-manager godt kan anlægge en opbevaringspolitik. Det kunne fx være afsendte e-mails, arkiverede købsordrer, arkiverede salgsordrer, change-log-poster og jobkø-logposter.

Business Central har en funktion til opbevaringspolitikker, som gør det muligt at opsætte regler for automatisk sletning. Du vælger en tabel, definerer en opbevaringsperiode, og Business Central opretter en jobkø, der automatisk sletter de poster, som har overskredet perioden. Du kan også tilføje filtre, så kun bestemte poster i en tabel rammes af politikken.

Du bør have en holdning til, hvor lang tid du ønsker at gemme forskellige typer af poster og dokumenter. Fx kan du opsætte en politik om, at afsendte e-mails gemmes i et halvt år, at jobkø-logposter slettes efter en måned, og at change-log-poster gemmes i et år.

Vær opmærksom på, at opbevaringspolitikker som standard kun dækker en bestemt liste af tabeller, som Microsoft har gjort tilgængelige. Hvis du vil oprette en opbevaringspolitik på tabeller fra apps eller egenudviklet funktionalitet, så kræver det, at en udvikler tilføjer tabellerne.

Et godt eksempel er, at købsordrer, der er fuldt modtaget og fuldt faktureret, stadig ligger åbne i systemet. Når du bogfører fakturaen, sletter Business Central ikke den åbne købsordre. Så har du en købsordre liggende, som ingen har brug for, men som fylder i dine lister og potentielt forvirrer

planlægningskørsler. Dem skal du ikke slette manuelt. Du skal opsætte en jobkø, der udfører oprydningen.

Vi anbefaler, at jobkøen rydder op løbende, så den kan tage sletningerne i små bidder. Hvis Business Central skal evaluere flere års data på én gang, så føler den sig lidt overbebyrdet.

Vær opmærksom på, at regler for sletning af finansposter styres under opsætning af Finans, hvor det kan datostyres. I Danmark skal vi opbevare regnskabsdata i 5 år, og i andre lande er der andre regler.

GDPR

Som ERP-manager skal du forholde dig til, om din virksomhed håndterer personhenførbare data i Business Central, og om I gør det i overensstemmelse med loven.

Lad os starte med at skelne mellem to begreber. Persondata er oplysninger, der kan identificere en person: navn, adresse, e-mail, telefonnummer. Personfølsomme data er en snævrere kategori, der kræver særlig beskyttelse: oplysninger om helbred, fagforeningsmedlemskab, religion, seksuel orientering og lignende. Begge typer er underlagt GDPR, men personfølsomme data stiller skærpede krav til, hvordan du håndterer og opbevarer dem.

Ansaret er dit. Din virksomhed er dataansvarlig, og Microsoft er data-behandler. Microsoft sørger for, at data opbevares sikkert og krypteret i deres datacentre, men de tager ikke ansvar for, hvordan du bruger data i din løsning. Din ERP-leverandør kan hjælpe med opsætningen, men det er dig, der skal kende reglerne og definere behovene.

Kortlæg dine persondata

Første skridt er at finde ud af, om I har personfølsomme data i Business Central, og hvor de befinder sig. CPR-numre er det oplagte eksempel. De kan ligge på medarbejderkort, men faktisk også på debitor kort. Bankoplysninger, kontaktdata, adresser og sundhedsoplysninger kan også være relevante.

Medarbejderkortet fortjener særlig opmærksomhed. Business Central har fx et felt til fagforeningsmedlemskab, og det er personfølsomme data. Hvis du bruger projektmodulet og får tidsregistreringer ind med fraværsårsager, så kan du hurtigt ende med at have oplysninger om medarbejderes sygdom, børn og andre private forhold liggende i systemet. Data, der kommer fra eksterne systemer via integrationer, fortjener også et kritisk blik, for det er ikke altid tydeligt, hvad der bliver importeret, og beskrivelsesfelter kan indeholde mere end du regner med.

Tænk bredere end stamdata. Når du bogfører dokumenter med personoplysninger, så ligger de oplysninger i det bogførte dokument, og alle brugere, der har adgang til bogførte dokumenter, kan potentielt se dem.

Tænk også på fritekstfelter. Bemærkningsfelter på kunder, kontaktpersoner og leverandører kan indeholde alt muligt. Hvis dine sælgere bruger Business Central som et slags CRM-system og skriver noter om kontaktpersoner hos kunderne, så kan der hurtigt ligge personoplysninger, som I bør have en holdning til.

Klassificér følsomheden

Business Central har et værktøj til klassificering af data, hvor du kan klassificere felter efter følsomhed: Sensitive, Personal, Confidential eller Normal.

Den klassificering danner grundlag for din videre håndtering af GDPR i systemet. Microsoft stiller værktøjet til rådighed for at gøre din administration nemmere, men det er dit ansvar at klassificere korrekt.

Styr adgangen

Når du ved, hvor dine persondata befinder sig, så skal du sikre, at kun de rette brugere har adgang. Det gør du via sikkerhedsgrupper. Det er de samme sikkerhedsgrupper, som vi taler om i kapitlet om roller og rettigheder. I Entra ID definerer du, hvilke grupper en bruger tilhører, og i Business Central knytter du rettighedssæt til grupperne.

Rettighedssæt styrer adgangen til objekter som tabeller, sider og rapporter, ikke til enkelte felter i en post. Der findes ikke funktionalitet til at sikre, at en bruger må se en post, men ikke bestemte felter i den (fx et CPR-nummer).

Hvis du skjuler et felt på en side, er det kun en brugergrænseflade-tilpasning. Brugere med rettigheder til personalisering kan selv tilføje feltet igen.

Det betyder, at du nemt kan begrænse, hvilke tabeller, sider og rapporter en bruger må se, men begrænsningerne virker på hele tabeller, sider og rapporter, ikke på feltniveau.

Hvis du har behov for dataafhængige rettigheder, så tag en snak med din ERP-leverandør om, hvordan det skal løses i dit scenarie.

Maskering og overvågning

Fra 2025 har Business Central haft en maskeringsfunktion, der kan skjule værdier i tekstfelter, så de kun vises, når brugeren aktivt klikker på et vis-ikon. Det er en let beskyttelse mod "skulder-kiggeri" i åbne kontormiljøer, men det erstatter ikke adgangsstyring, da data stadig er tilgængelige i systemet.

Payments

Bank Name	World Wide Bank
Bank Branch No.	BG99999
Bank Account No.	

Du bør også opsætte Field Monitoring på kritiske felter som CPR-numre og bankoplysninger. Field Monitoring sender en email til en ansvarlig person, hver gang nogen ændrer en overvåget værdi. Det er et godt supplement til Change Log, fordi du får besked med det samme i stedet for først at opdage ændringen næste gang, du kigger i loggen. Det kan du også læse mere om i kapitlet Roller og Rettigheder.

Indsigtsanmodninger

GDPR giver borgere ret til at få indsigt i, få rettet, få slettet og få begrænset behandlingen af deres persondata. Business Central har en Data Privacy-fane i rollecentret for brugeradministration, hvor du kan håndtere den type anmodninger, men det forudsætter naturligvis, at du har klassificeret dine data korrekt.

Hvad kan du selv?

Klassificering, grundlæggende adgangsstyring og håndtering af indsigtsanmodninger kan du i høj grad selv håndtere i Business Central.

Hvis du derimod vil styre visning af data på baggrund af indhold eller sikre, at persondata ikke fremgår af visninger, udskrifter og rapporter, så skal du have en snak med din ERP-leverandør.

Det vigtigste er, at du som ERP-manager tager initiativet. Find ud af, hvilke persondata I har, og sørg for, at de er klassificeret og beskyttet. Din ERP-leverandør kan hjælpe med opsætningen, men du har selv ansvaret.

Datakvalitet af stamdata

Tager du som ERP-manager også ansvaret for kvaliteten af data i Business Central? Det er i hvert fald en vigtig opgave at sikre, at stamdata i Business Central er korrekte. Uanset om du eller en anden har tjansen. Som ERP-manager skal du have styr på, hvem der er ansvarlig for hvilke stamdata i din organisation. Det er altid en lidt større opgave, end man umiddelbart tror.

Hvilke data skal være registreret på en vare, og i hvilken form? Hvad skal et debitor kort indeholde af data, for at der kan faktureres, eller for at en Power BI-rapport er retvisende?

Det er slemt nok, hvis kollegerne ikke stoler på data i ERP eller i rapporteringen. Men det kan også føre til forkerte beslutninger, hvis stamdata ikke er i orden. Du har kasketter kategoriseret som beklædning og t-shirts som accessories, og du kan se, at du tjener gode penge på beklædning, og derfor har du lyst til at skruer op for t-shirts. Men det vil være en fejl, fordi data er forkerte.

I mange virksomheder kan man ikke blive enige om, hvad kostprisen på en vare er, fordi alle trækker data og udregner på sin egen måde. Vi har mødt

virksomheder, hvor man ikke engang er enige om, hvad varenummeret på en vare er.

Et simpelt greb, der kan hjælpe, er at bruge skabeloner. Business Central har skabeloner til oprettelse af fx varer, debitorer og kreditorer. Hvis du opsætter vareskabeloner med de rette standardværdier, kategorier og bogføringsgrupper, så sikrer du, at nye varer bliver oprettet ensartet.

Som ERP-manager bør du have en holdning til, hvilke skabeloner der skal bruges, og hvem der må oprette og redigere dem. Det er et lavpraktisk redskab, men det gør en stor forskel for datakvaliteten over tid.

Du bør også overveje, om der skal et godkendelsesflow på oprettelse af stamdata. Skal en nyoprettet kreditor godkendes, før den kan bruges? Det er et spørgsmål, du som ERP-manager skal tage stilling til, og vi taler om det i kapitlet om roller og rettigheder.

Hvis man har mange regnskaber, så er det især vigtigt med datadisciplin for at sikre, at stamdata forbliver synkroniseret på tværs af regnskaber.

Datakvalitet handler også om kvaliteten af de data, du modtager via integrationer fra eksterne systemer. Det er en af grundene til, at vi ser så mange udfordringer med varenumre og unikke id'er i virksomheder, der har flere systemer.

Hvis du får data ind fra andre systemer, så skal du have en holdning til, hvem der ejer datastandarden, og hvordan du sikrer kvaliteten af data.

Master Data Management er en disciplin i sig selv. Det kræver både veldefinerede arbejdsprocesser og hyppige kontroller. Det er de færreste virksomheder, der har en decideret Master Data Manager, men alle har brug for, at der er en rolle, der har ansvaret.

Der opstår ikke af sig selv enighed om, hvad god datakvalitet er. Det skal harmoniseres og styres.

Når der ikke er en standard for, hvordan data skal oprettes, så bliver det oprettet på mange forskellige måder. Og så har du et problem, der vokser for hver dag der går.

Dataeksport og arbejde med data i Excel

Business Central er ikke en lukket boks. Du kan få data ud af systemet på flere måder, og vi vil gerne fremhæve nogle smarte muligheder.

Excel-integrationen er blevet rigtig smart. Fra de fleste listesider i Business Central kan du klikke på Del-ikonet og vælge "Åbn i Excel" eller "Rediger i Excel". Med "Åbn i Excel" får du et skrivebeskyttet udtræk af de data, du ser på skærmen. Med "Rediger i Excel" kan du ændre data i Excel og sende ændringerne tilbage til Business Central.

Det er overraskende effektivt. Hvis du fx skal opdatere priser på 200 varelinjer, så er det hurtigere i Excel end at indtaste det linje for linje i Business Central.

Du kan bruge formler, kopiere data fra andre kilder, og når du er færdig, så publicerer du ændringerne tilbage. For ERP-managers med en fortid i Excel er det en genvej, der sparer mange timer.

Du kan også abonnere på data, så du løbende kan trække et bestemt datasæt ud, fx alle vareposter for en given periode, og bygge Excel-rapporter oven på det. De rapporter kan du gemme og dele via Business Centrals rapportlag, så kollegerne har adgang til dem direkte fra rollecenteret.

Ud over Excel, så har du mulighed for at styre dine udskrifter og dokumentlayouts via Word og Excel. Før i tiden krævede den slags tilpasning af rapporter typisk konsulenthjælp og mange timer. I dag kan du som ERP-manager selv komme langt, hvis du er fortrolig med Word og Excel.

Customer Name	Customer No.	Sum(Original)	Sum(Amount)	Sum(Amount (\$))
> Relecloud (83)		8,836.80	8,836.80	8,836.80
> Alpine Ski House (55)		5,649.58	4,316.92	4,316.92
> School of Fine Art (112)		53,833.52	53,833.52	53,833.52
> Trey Research (99)		3,036.60	3,036.60	3,036.60
> Adatum Corporation (66)		4,548.17	0.00	0.00
Total		75,904.67	70,023.84	70,023.84

Analyse direkte i Business Central

Du behøver ikke altid at trække data ud af Business Central for at analysere dem. Funktionen Analysis-mode giver dig mulighed for at lave pivottabeller direkte på listesider i Business Central.

Du kan gruppere, filtrere og summere data, og du kan gemme dine analyser, så du hurtigt kan vende tilbage til dem. Der er også kommet Copilot-understøttelse, som kan hjælpe dig med at bygge analyser. Det er en funktion, som vi ser brugt mere og mere.

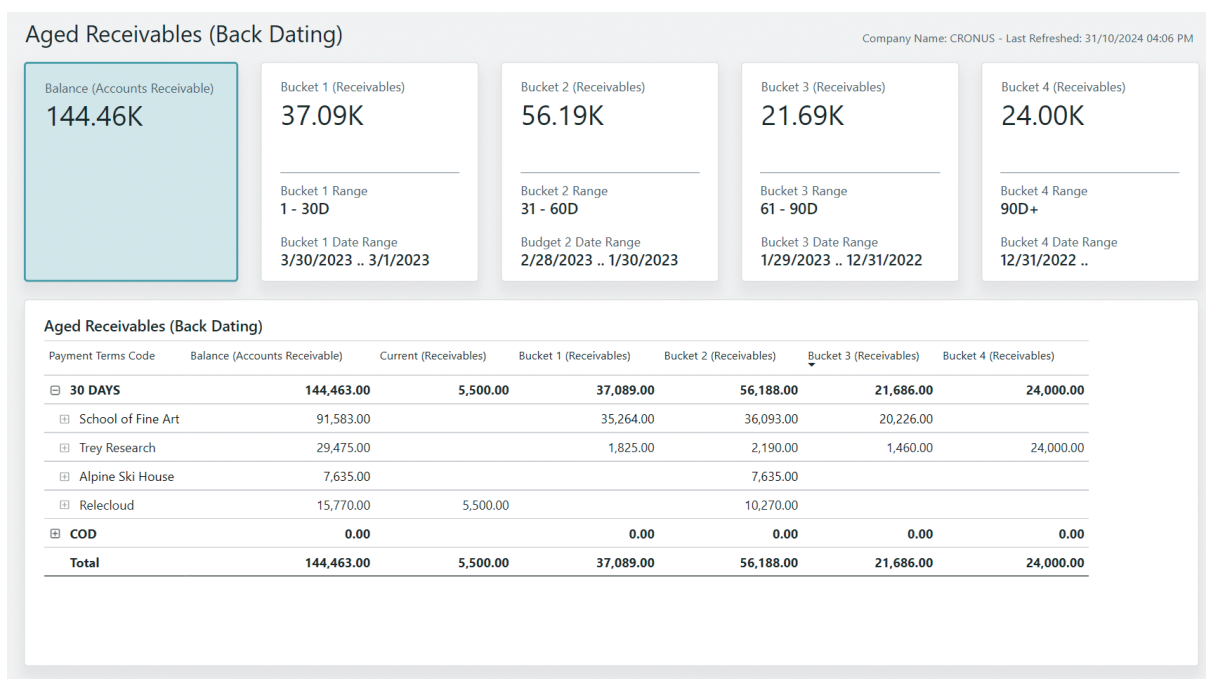
Hvis du arbejder med finansdata, så har Business Central også en funktion, der hedder Financial Reporting. Det hed tidligere kontoskemaer, og det er et værktøj, hvor du kan opbygge dine egne finansrapporter med rækker og kolonner, og trække på finanskonti, dimensioner og budgetter. Du kan lave ganske avancerede rapporter direkte i Business Central, uden at du behøver eksterne værktøjer.

Power BI

Microsoft har også lanceret en ny generation af standard Power BI-rapporter til Business Central, som dækker finans, salg, indkøb, lager, produktion og projekter. Rapporterne installeres som Power BI-apps, og meget kan vises direkte inde i Business Central.

Det betyder, at du kan komme langt med analyse og rapportering uden at investere i skræddersyede BI-løsninger.

Men samspillet mellem Power BI og Business Central fortjener egentlig sin egen guide, så vi dykker ikke mere ned i detaljerne her. Men du kan roligt kaste dig ud i det. Der er gode muligheder, og det er blevet meget nemmere.

11. PERFORMANCEOPTIMERING

Performance handler om brugernes oplevelse af, hvor hurtigt Business Central reagerer og udfører processer. I dag har performance ikke noget at gøre med hardwaren, fordi Microsoft håndterer serverkapacitet, databaser og infrastruktur i store datacentre, og de skalerer automatisk ressourcer som hukommelse, CPU og databasekapacitet efter behov.

Optimering af performance handler derfor om noget andet i dag. Og det er vigtigt at forstå, hvad der rent faktisk gør din løsning hurtig eller langsom, for det er sjældent det, man tror.

Hvad kan gøre Business Central langsom?

Når en virksomhed ringer til sin ERP-leverandør og siger "det hele kører langsomt", så begynder fejlfindingen med at kigge ind i løsningen.

Det første, man kigger på, er databasekapaciteten. Ud fra den standard-kapacitet, der følger med dit abonnement, kan man hurtigt se, om databasen er presset. Det næste skridt er at tjekke, om der er sket noget markant med datamængderne i de seneste 30 dage. Er der jobs, der har pumpet store mængder data ned i bestemte tabeller? Er der tabeller, der er vokset usædvanligt meget?

Allerede i den indledende undersøgelse finder man som regel synderen, før man overhovedet begynder at trække telemetridata ud. Det kan være en jobkø, der kører for ofte og belaster systemet midt i arbejdstiden. Det kan være en changelog, der logger for bredt og genererer enorme datamængder. Det kan være en app, der udfører tunge beregninger på en side, du bruger mange gange om dagen.

Pointen er, at det sjældent er selve løsningsplatformen, der er flaskehalsen. Det er typisk noget i den konkrete opsætning, i datamængderne eller i de apps, der er installeret. Men det betyder også, at det kan løses.

Opdateringer og performance

Hver gang Microsoft udgiver en major release, er der mange tusinde virksomheder, der gerne vil opgraderes inden for kort tid. Det skaber naturligt nok en del trafik og databelastning i de perioder, og det kan give kortvarige performanceudsving. Hvis du oplever, at systemet er lidt trægt i dagene omkring en stor opdatering, så er det sandsynligvis forbigående.

Men hvis du oplever længerevarende udfordringer, så er det med stor sandsynlighed ikke opdateringen, der er problemet.

AI-agenter og performance

Et spørgsmål, som fylder mere og mere, er om AI-agenter i Business Central kan gå ud over performance. AI-agenter arbejder hurtigt, og der kan arbejde mange af dem på samme tid, og spørgsmålet er, om det belaster systemet.

AI-agenter arbejder teknisk set som almindelige brugere. De lægger den samme type belastning på systemet, som enhver anden bruger ville gøre.

Der er en teoretisk mulighed for, at mange samtidige agenter kan presse systemet, men det er ikke anderledes, end hvis der var tale om mange samtidige menneskelige brugere. Microsoft har desuden indført grænser for, hvor mange agentprocesser der kan afvikles parallelt, så agenterne aldrig fortrænger de rigtige brugeres performance. Så det er ikke noget, Microsoft er bekymret for, og vi aldrig oplevet problemer af den årsag.

Internetforbindelsen

Performance afhænger naturligvis også af din internetforbindelse. Hver gang du gør noget i Business Central, rejser kommandoen til et Microsoft-datacenter og tilbage igen.

Hvis din internetforbindelse er dårlig, mærker du det tydeligt. Men erfaringen viser, at de fleste danske virksomheder har tilstrækkelig god forbindelse til, at det sjældent er den primære årsag til performanceproblemer. Når man dykker ned i sagerne, handler det oftest om noget i selve løsningen.

Optimering i Business Central

Der er en række ting i selve applikationen, som du kan optimere på.

Når du åbner en side i Business Central, henter den ikke alle data med det samme, men kun de data du kan se. På en debitorliste loader Business Central kun de debitorer, som er synlige øverst, og når du scroller, loader den de næste, efterhånden som det er nødvendigt.

Jo flere data, der skal loades, des længere tid tager det at gøre en side klar. Hvis du har fakta-boksen i højre side af skærmen åben, tager siden længere tid at loades, fordi Business Central skal hente flere data. Hvis du har performance-udfordringer, så prøv at lukke fakta-boksen. Overvej også, om du kan skjule felter, som du alligevel ikke bruger, for det forbedrer også hastigheden.

Det gælder også på rollecentrene. Der er mange nøgletal, og hvis du fjerner de elementer, som du alligevel ikke anvender, sparer du tid. Det kan være, at du sparer et kvart sekund, og det lyder ikke af meget, men vi har vænnet os til, at systemer svarer øjeblikkeligt, så et kvart sekund kan godt gøre en forskel.

Vær opmærksom på, om der er installeret apps på de sider, hvor du oplever udfordringer. Du kan nemt se det under Page Inspection og fanen Udvidelser. Page Inspection viser fx, hvor lang tid hver extension bruger. Det giver dig konkret data at tage med til din app-leverandør, hvis du har en mistanke om, at en bestemt app bremser en side.

Jobkøer, der kører for hyppigt, kan også påvirke performance, især hvis de kører tunge processer, mens mange brugere er i systemet. Microsoft anbefaler at overveje, om jobs kan flyttes til uden for arbejdstiden.

Performance-profiler

I Business Central er der en Performance-profiler, som du kan bruge til at identificere, hvad der gør en proces langsom.

Tid brugt af applikationsobjekt				
Objekttype		Objektnavn	Tid brugt ↓	Appnavn
→ Codeunit	:	Purch.-Post	873 millisekunder	Base Application
Codeunit		Inventory Adjustment	763 millisekunder	Base Application
Codeunit		Item Jnl.-Post Line	545 millisekunder	Base Application
Codeunit		ItemCostManagement	437 millisekunder	Base Application
Codeunit		Item Tracking Management	437 millisekunder	Base Application
Table		Item Application Entry	327 millisekunder	Base Application
Codeunit		Approvals Mgmt.	327 millisekunder	Base Application
Codeunit		Item Tracking Doc. Management	219 millisekunder	Base Application
Codeunit		FIKSubscribers	219 millisekunder	Payment and Reconciliation Formats (DK)
Codeunit		SCB Global Trigger Mgt.	219 millisekunder	Master Data Information
Table		Purchase Line	218 millisekunder	Base Application

Du starter profileren, udfører den proces, der er langsom (fx bogfører en salgsordre), og stopper profileren igen. Derefter kan du se en oversigt over, hvilke apps der var aktive under processen, og hvor lang tid de brugte. Hvis det fx viser sig, at en bestemt app bruger 10 sekunder på at behandle data, så har du konkret dokumentation at præsentere for din app-leverandør.

Telemetri

Ud over Performance-profileren har du mulighed for at koble dit Business Central-miljø til Microsofts telemetri-plattform. Det kræver et Azure-abonnement, men det giver dig adgang til detaljerede data om, hvad der sker i din løsning over tid: langsomme SQL-forespørgsler, lange rapportkørsler, fejlmønstre og databaselåsninger.

Det er sikkert din ERP-leverandør, der skal opsætte og overvåge telemetri-data, men som ERP-manager bør du vide, at det eksisterer og aktivt bede om det, hvis du oplever tilbagevendende performanceproblemer.

Telemetri er ikke kun til fejlfinding. Det er også et proaktivt værktøj. Hvis du etablerer en baseline for, hvordan dit system normalt performer, kan du hurtigt opdage, når noget afviger. En rapport, der pludselig tager dobbelt så lang tid som normalt, er nemmere at reagere på, når du har et sammenligningsgrundlag.

Tag fat i de rigtige

Performanceproblemer kan have mange årsager, og det er vigtigt at vide, hvem du skal kontakte.

Hvis problemet ser ud til at ligge i en app, så kontakt den pågældende app-leverandør med data fra Performance-profileren eller Page Inspection. Hvis det er et generelt problem med dit miljø, så tag fat i din ERP-leverandør.

Det vigtigste er at undgå gætteri. Business Central giver dig i dag gode værktøjer til at måle og dokumentere, hvor problemet ligger.

12. PROCESOPTIMERING OG FORANDRING

I starten af denne guide opfordrede vi dig til at kende dine processer, din løsning og dit mandat. Hvis du har gjort det hjemmearbejde, så har du et godt fundament at bygge videre på: du ved, hvad der kører godt, og hvor der er friktion. Du skal bruge den indsigt proaktivt til at optimere din virksomhed.

Procesoptimering er en del af dit ansvar, uanset om det står i din jobbeskrivelse eller ej. Det giver mening, fordi du er den person i organisationen, der har det bedste grundlag for at spotte optimeringsmuligheder. Du kender processerne, du kender systemet, du kender brugerne, og du ved, hvornår nogen bruger en halv time på noget, som systemet kunne klare på ti sekunder.

Men du kan ikke løfte opgaven alene. Procesoptimering kræver opbakning fra ledelsen. Du har brug for, at ledelsen prioriterer indsatsen og giver dig mandat til at gennemføre ændringer, for uden den opbakning risikerer du, at gode forslag strandes, fordi ingen har sagt ja til at bruge tid og penge på dem.

Reaktiv og proaktiv optimering

Der er to måder at arbejde med procesoptimering på, og du skal tage begge til dig.

✱ Den reaktive tilgang er, at Microsoft udgiver en ny release wave, og du spotter en funktion, der kan løse et behov i organisationen. Måske er der kommet en smartere måde at håndtere bankposter på, og du ved, at din kollega i finans bruger lang tid på det i dag.

✱ Den proaktive tilgang er sværere, men også mere værdifuld. Du ved, at en medarbejder bruger uforholdsmæssigt meget tid på en manuel opgave, og du prøver at finde en smart løsning. Måske finder du en App på Microsoft Marketplace. Måske kan Office- eller Power Platform-værktøjer løse opgaven i samarbejde med Business Central. Måske kan en AI-agent overtage en del af processen.

Den reaktive tilgang kræver, at du følger med i, hvad Microsoft udgiver. Den proaktive kræver, at du kender dine medarbejders hverdag godt nok til at vide, hvor skoen trykker, også selv om de ikke selv beder om hjælp.

Begge dele forudsætter, at du holder dig orienteret om, hvad Business Central kan. Og Power Platform. Og Copilot. Og AI-agenter. Du behøver ikke vide alt selv, men du skal vide nok til at kunne opdage mulighederne.

Du behøver ikke læse samtlige release notes for Business Central fra ende til anden, men du bør følge med i nye funktioner i Feature Management, hvor

du vælger, hvad du vil slå til. Kig på den side jævnligt og systematisk. Der kan ligge muligheder, som passer perfekt til et problem, som du ikke vidste, at Microsoft havde løst.

Du skal også kende de muligheder for at automatisere og agentificere, som du får med Power Apps, Power Automate, Copilot Studio og andre smarte Microsoft-værktøjer.

Og alle de nye muligheder er meget lettere at forholde sig til, når du har overblik over din egen løsning og dine brugeres processer. Med den viden som fundament, så kan du hurtigt vurdere, om en ny funktion er relevant for dig. Ellers er release notes bare en lang liste, der er svær at prioritere.

Målsætninger

Når du foreslår en procesændring, bør du have en idé om, hvad gevinsten skal være. Det lyder måske formelt, men det behøver ikke være tungt. Det kan være så simpelt som: "Vi bruger i dag fire timer om ugen på den her opgave. Med den nye opsætning forventer vi at halvere tidsforbruget."

Hvis du ikke definerer gevinstmålet på forhånd, så kan du ikke bagefter bevise, at målet blev nået. Og uden bevis har du kun en fornemmelse, og fornemmelser overbeviser sjældent en CFO om, at dine projekter skaber værdi.

Gevinsterne behøver ikke altid handle om tid. Det kan være færre fejl, bedre datakvalitet, hurtigere fakturering eller kortere leveringstider. Men gevinsterne skal være konkrete nok til, at du kan vurdere, om du er kommet i mål.

Det er også et godt værktøj for dig selv. Hvis du vil vise, at din indsats som ERP-manager gør en forskel, så er dokumenterede gevinster det stærkeste argument, du kan have.

Test og godkendelse ved procesændringer

Når du ændrer en arbejdsproces, der involverer Business Central, så skal ændringen testes og godkendes, før den sættes i drift. Det gælder uanset om det er en ny app, en ny opsætning eller bare en ændret rækkefølge i en eksisterende proces.

Det tekniske om sandkassemiljøer og testprocedurer har vi allerede dækket i kapitlet om opdatering og test. Her handler det om forandringsprocessen: at sikre, at ændringen giver mening i praksis, at de berørte medarbejdere er med, og at der er en plan for, hvornår og hvordan ændringen træder i kraft.

Som ERP-manager er du ansvarlig for den plan. Det betyder ikke, at du nødvendigvis selv udfører al test, men du er den, der sikrer, at der er en plan, at den bliver fulgt, og at ændringen er godkendt, før den rammer produktionsmiljøet. Hvis du lader ændringer gå i drift uden en plan, så ender du med at rydde op bagefter, og det er altid dyrere end at teste på forhånd.

Sørg også for, at ændringer i processer bliver afspejlet i din dokumentation. Hvis du har lavet det overblik over processer og løsning, som vi talte om i starten af denne guide, så har du et overblik over dine processer og din løsning. Det overblik mister sin værdi, hvis du ikke opdaterer det, når noget ændrer sig.

Forandring i organisationen

Den sværeste del af procesoptimering har intet med teknologi at gøre. Den handler om mennesker.

Du kan finde den smarteste løsning i verden, men hvis medarbejderne ikke tager den til sig, så er den ingenting værd. Og du vil møde modstand. Det er ikke et spørgsmål om "hvis", men "hvornår" og "fra hvem".

Den mest typiske modstand lyder: "Sådan har vi altid gjort." Den kommer oftest fra medarbejdere, der har siddet i samme rolle i mange år og har udviklet rutiner, som fungerer for dem. At bede dem om at ændre de rutiner kan føles som en kritik af deres arbejde, og det er det naturligvis ikke, men sådan kan det opleves.

Og så er der en mere eksistentiel frygt. Vi lever i en tid, hvor medierne hver uge bringer historier om virksomheder, der skærer i medarbejderstaben med henvisning til AI og automatisering. Når du så kommer og siger "procesoptimering", så er det ikke underligt, at nogen hører "besparelse" og tænker "fyring". Det skal du være opmærksom på.

Den bedste tilgang er at lade de medarbejdere, der udfører en proces, tage ejerskab af ændringen. Hvis du pådutter folk en ny proces oppefra, så møder du modstand. Hvis du i stedet inviterer dem ind og spørger, om den nye funktion kan gøre deres arbejdsdag lettere, så får du medspillere.

Det kræver, at du præsenterer procesoptimering som et hjælpeværktøj. Formålet er at fjerne den manuelle håndtering og de trivielle opgaver, så medarbejderne kan bruge deres tid på det, der skaber reel værdi. Analyse, beslutninger, kundekontakt, alt det som en maskine ikke kan gøre lige så godt som et menneske.

Og det modsatte argument er også værd at tage med: hvis virksomheden ikke optimerer sine processer, så er den mindre konkurrencedygtig i morgen, end den er i dag. Det er ikke et valg, man kan udskyde, til de medarbejdere, der er ukomfortable med forandring, har skiftet job eller er gået på pension. Forretningen har brug for det nu.

Men trød varsomt. Forandring skal håndteres omhyggeligt.

Microsofts egen implementeringsvejledning refererer til forskning, der viser, at projekter med en planlagt forandringsstrategi har seks gange større sandsynlighed for at nå deres mål end projekter uden. Tallene er fra implementeringsprojekter, men princippet gælder også for løbende procesændringer:

hvis du ikke tænker over, hvordan du kommunikerer og involverer, så risikerer du, at en god ændring aldrig bliver taget i brug.

Forandringsledelse er en videnskab i sig selv, fordi det handler om det allermest komplicerede i verden: mennesker, og målet er det allersværeste i verden: forandring.

Få hjælp fra eksperter til at tilrettelægge forandring. Det kan godt betale sig.

Opfølgning

Og når den optimerede proces har kørt i noget tid, så følg op. Har du opnået den gevinst, du havde sat som mål?

Hvis resultatet ikke lever op til forventningen, så find ud af hvorfor. Måske var opsætningen forkert, måske blev processen ikke fulgt, eller måske var gevinsten mindre end antaget. Den viden gør dig klogere til næste gang, du vil optimere en proces.

13. SAMARBEJDE MED LEVERANDØREN

Som ERP-manager skal du vide, hvad du kan forvente af samarbejdet med din ERP-leverandør. Og du skal vide, hvem der har ansvaret for hvad, for der er flere parter i spil, end du måske tror.

Hvem har ansvaret?

Du har egentlig to leverandører, når du bruger Business Central. Der er Microsoft, som har udviklet løsningen og vedligeholder og opdaterer den, og der er leverance-partneren, som implementerer Business Central hos dig og supporterer dig i hverdagen.

Hvad kan du holde dem ansvarlig for, og hvad er du nødt til at betale for? Det er godt at vide på forhånd.

Grundlæggende kan man sige, at:

* Microsoft har ansvaret for, at Business Central fungerer og er tilgængelig, men ikke nødvendigvis at din tilpassede udgave fungerer, og de har heller ikke ansvaret for, at dine processer fungerer godt i løsningen, eller at du får udbytte af løsningen.

Microsoft overvåger, at serveren kører, at løsningen kører på serveren, og at dine miljøer er tilgængelige. De holder ikke øje med, om der opstår konflikter eller fejl, eller om det går ud over dine data.

✱ **Leverandøren** har ansvar for det, som du specifikt har aftalt, at de har ansvar for. Hvis du ikke har aftalt noget specifikt, så har de egentlig kun almindeligt produktansvar for det arbejde, de har udført.

Du kan fx ikke forvente, at din leverandør proaktivt reagerer på, at der er opstået en fejl i dit miljø, med mindre at du har aftalt med din leverandør, at de har den opgave.

Din ERP-leverandør er en slags bindeled mellem dig og Microsoft. Traditionelt har ERP-leverandører været ret reaktive, men det er heldigvis ved at ændre sig. Der er flere og flere ERP-leverandører, som tilbyder proaktive services og overvågning, og det skyldes, at det er vigtigt, når man anvender Business Central i Cloud-udgaven.

Partneradgang og kontrol

I dag kan du have flere partnere tilknyttet din Business Central på samme tid. Du kan fx have én partner, der administrerer din Microsoft 365-licens, og en anden, der tager sig af Business Central. Hvis du har miljøer i flere lande, kan det endda være forskellige partnere, der supporterer de enkelte miljøer.

Microsoft har indført GDAP (Granular Delegated Admin Privileges), som erstatter den gamle model, hvor partnere fik fuld administratoradgang til hele din tenant. Med GDAP giver du din partner en tidsbegrænset og rollebaseret adgang, der kun dækker de tjenester, partneren skal administrere. Det følger et princip om mindst mulig adgang, og du godkender selv de roller, som partneren anmoder om at få.

Det betyder, at du som ERP-manager har kontrol over, hvem der har adgang til hvad. Du kan tildele en partner adgang udelukkende til Business Central uden at give adgang til andre tjenester i din tenant. Du kan også styre partneradgangen per miljø, så én partner fx kun har adgang til dit produktionsmiljø, mens en anden har adgang til en sandkasse.

Hvem vil du spørge om hvad?

Du kan nok ikke forvente, at din daglige konsulent har styr på alle Microsofts fremtidsplaner. Konsulenterne fokuserer typisk på, hvad løsningen kan præcis i dag.

Hvis du i gamle dage var vant til, at din konsulent kunne svare på alt, så skal du vide, at det er umuligt at være alvidende konsulent i dag.

Konsulenternes rolle har ændret sig i de senere år. I gamle dage kunne én konsulent have hele Business Central i hovedet. Den tid er forbi. I dag er

løsningen for omfattende til ét menneske. Der findes ikke nogen konsulent, som kender hvert et hjørne af Business Central.

Samtidig, så forventer du som kunde, at konsulenten har dyb ekspertise, når du stiller et konkret spørgsmål. Og derfor er man i dag nødt til at bemande et projekt med en gruppe af eksperter på de vigtige fagområder, plus nogle generalister, der sikrer sammenhængen.

Billedet bliver endnu mere komplekst, når du også bruger apps fra flere forskellige leverandører, og du bygger funktionalitet og processer med Microsoft Power Platform. Som ERP-administrator er du i dag nødt til at være bevidst om, hvem du spørger om hvad.

Din kontaktperson hos leverandøren

Hvad skal du forvente af din kontaktperson hos leverandøren? Erfaringen viser, at den bedste kontaktperson er en bred generalist med nysgerrighed for din forretning.

Vedkommende skal kunne tale med om finans, køb, salg og lager på et niveau, der gør det muligt at se sammenhænge. Det nytter ikke, at kontaktpersonen kun kan tale med om ét fagområde.

Men det er også vigtigt, at personen forstår din branche og dit produkt. Det gør en forskel, om du sælger modeartikler eller producerer industriudstyr. Den forståelse skaber et fælles sprog, så I sammen kan identificere, hvor skoen trykker, og hvad der kan forbedres.

I mere komplekse projekter skal du også kræve, at leverandøren stiller med en arkitektrolle, som kan skabe overblik på tværs af hele løsningen, også med apps, PTE'er, integrationer og Power Platform-flows, og vurdere om alt spiller godt sammen.

Lad os som eksempel sige, at du jævnligt får besøg af en generalist-konsulent, som kan hjælpe dig på mange områder. Nu vil du gerne have ændret i opsætningen af indkøbsprocessen, og det er din generalist-konsulent ikke ekspert i.

Vil du foretrække, at vedkommende bruger nogle timer på at finde ud af det, fordi det er vigtigt, at din konsulent kender din forretning, eller vil du hellere have en specialist-konsulent, som du ikke har mødt før, til at rådgive om ændringer i opsætningen på en halv time? Sådan kan et valg se ud i praksis. Der er ikke noget korrekt svar.

Proaktivt samarbejde

Det bedste samarbejde mellem kunde og leverandør er proaktivt. Det behøver ikke være et tungt og tidskrævende arrangement. Det kan være et kort statusmøde, fx en halv time hver uge eller måned, hvor I drøfter kommende

opdateringer, kendte udfordringer, og om der er noget planlagt, som kræver opmærksomhed.

I den type dialog kan leverandøren fx gøre dig opmærksom på, at der kommer nye EU-regler, der påvirker din opsætning. Eller at en ny version af Business Central indeholder standardfunktionalitet, der muligvis gør en af dine skræddersyede udvidelser overflødig. Den slags kan spare penge og reducere kompleksitet, men det kræver, at nogen holder øje.

Men proaktivitet er svært, fordi både virksomheder og leverandører har vænnet sig til at være reaktive. De fleste ERP-managers vil ikke have, at leverandøren bruger tid, der koster penge, uden at det er aftalt på forhånd. Og det gør proaktivitet sværere. Men vi kan kun opfordre til, at du som ERP-manager aftaler konkret med din leverandør, hvilken proaktivitet du ønsker.

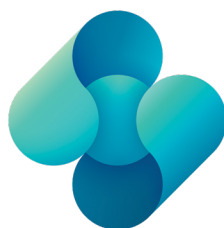
Tag kontrol i samarbejdet

Du skal tage kontrollen over din ERP-løsning. Du skal ikke vente på, at andre tager initiativet. Hverken din leverandør, ledelsen eller de daglige brugere. Som ERP-manager er det dig, der sidder med ansvaret for, at Business Central skaber værdi, og det betyder også, at det er dig, der skal sætte retningen og tage initiativ.

Aftal med din leverandør, at du forventer proaktivitet. Forvent, at de orienterer dig om nye versioner og nye muligheder som en fast del af samarbejdet. Forvent, at de hjælper dig med at modernisere løsningen ved at bruge apps og Power Platform i stedet for tung specialudvikling. Og forvent, at de udfordrer dig, når du er ved at træffe beslutninger, der gør løsningen sværere at vedligeholde på sigt.

Men kontrol handler ikke kun om, hvad du kræver af din leverandør. Sørg for, at du har overblik og viden om din virksomheds processer, løsning og ansvarsfordeling, og at den viden er dokumenteret og tilgængelig, så din virksomhed ikke er afhængig af en enkelt konsulent (eller dig).

Som ERP-manager har du succes, når løsningen ikke bare kører, men udvikler sig i takt med forretningen. Og når du ikke længere føler, at du reagerer på problemer, men i stedet er den, der sætter dagsordenen i din virksomhed.

Med dette hæfte er du forhåbentlig blevet klogere på din rolle som ERP-manager og har fået en masse inspiration.

Det er blevet nemmere at finde information om Business Central. På internettet kan du nemt både finde information om ny versioner og hjælp til betjening af løsningen.

Vi håber også, at vi i Abakion kan bidrage. Vi har både usedynamics.com med masser af instruktionsvideoer og abakion.dk/viden, hvor du kan finde nyheder og gode tips om Microsofts forretningsløsninger.

Og så gør vi også hvad vi kan for at yde de proaktive services, som vi synes er nødvendige for en ERP-manager på Business Central. Det har vi skrevet en masse om på abakion.dk/service/membership

Skriv til os på abakion@abakion.com hvis du har spørgsmål. Vi vil meget gerne hjælpe.

Tak for nu.

abakion

Kontakt os på:

70 23 23 17

abakion@abakion.com

Se mere på:

abakion.dk